

profesorja Frana Jerana, ki mu je odbor zvesto stal ob strani, je Zveza kulturnih društev tudi v pretekli poslovni dobi storila vse, kar je bilo mogoče storiti spričo naravnost nepremagljivih ovir zlasti političnega in gmotnega značaja. Nasprotniki naprednega kulturnega in prosvetnega dela so napeli

vse sile, da bi onemogočili delovanje nacionalnih in naprednih kulturnih delavcev, toda brez uspeha, zakaj prosvetljevanju najširših plasti naroda zvesti delavci so vztrajali v svojem delu in napredni ljudje iz vseh stanov in poklicev na deželi so se še tesneje oklenili društev z naprednim programom, ki so včlanjena v zvezi. Vsi poročevalci so opozarjali na težkoče, ki jih je zveza morala premagovati, v vseh panogah svojega udejstvovanja se je zveza morala boriti za uspeh, ki je sprito neugodnih razmer časten in razveseljiv. Borba za uveljavljanje napredne kulturne misli je pa tudi pokazala, po kateri novi poti naj društvo v bodoče gre, da bo v celoti izpolnjevalo svoje poslanstvo med slovenskim narodom. Bolj kakor kdaj prej je danes potrebno, da se združijo v složnem kulturnem delu vsi nacionalni in napredni izobraženci. Boj za napredno kulturno misel se mora med Slovenci dobojevati do konca. V tem boju morajo delovati vsi, ki jim je resničen napredek pri srcu.

Zbor je otvoril predsednik profesor Fran Jeran. Udeležili so se zbora razen številnih odposlancev tudi nacionalni prosvetni in politični delavci. Ministra dr. Alberta Kramerja so zborovalci pozdravili ob vstopu v dvorano z navdušenim ploskanjem.

Iz izčrpnega poročila tajnika dr. Borisa Pucarja je razvidno, da ima zveza včlanjenih danes 378 društev. Program dela za poživitev naprednega prosvetnega dela na deželi je v celoti uspel. Idejni tečaj za mladino je bil lepo obiskan. Zanimanje za predavanja je bilo veliko. Predavateljski odsek je imel zato najlepše uspehe. Zveza je organizirala 95 predavanj, katera je poslušalo okrog 12.000 poslušalcev. Knjižničarski odsek je ustanovil novo knjižnico v Kočevski Reki. Ostali odseki so tudi storili, kar je bilo mogoče, za uresničitev svojega delovnega programa. K bodočemu delu bo treba pritegniti še večje število mladih ljudi.

Blagajnik Pavle Borštnik je podal obračun o gospodarstvu zveze. Proračun za naslednje poslovno leto je bil soglasno sprejet. V živahnem govoru je očrtal naloge zveze za bodoče leto dr. Alujevič, načelnik predavateljskega odseka in opozoril na potrebo složnega in smotrnega dela. Napredna kulturna in nacionalna misel naj zveže še tesneje kakor doslej mesto z deželo in vse nacionalne ljudi med seboj. Načelnik propagandnega odseka inž. Jože Rus je med drugim poročal, da je zveza priredila štiri izlete na svetovno

razstavo v Pariz pod strokovnim vodstvom profesorja dr. Janka Pretnarja. Zborovalci so sprejeli predlog drugega tajnika Dušana Verbiča, naj se ustanovi poseben prireditveni odsek, ki bo imel nalogo, da bo pripravljati razne prireditve prosvetnega značaja in izlete v domače in tuje kraje.

Pri razpravi o poročilih se je oglasilo več odposlancev, ki so v svojih izvajanjih iznesli izpodbudne misli za delo v bodoče. Za nadzorstvo je poročal profesor Vrhovnik in predlagal odboru in blagajniku razrešnico, ker so našli vse knjige in račune v vzornem redu. Predlog so zborovalci soglasno sprejeli.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika direktor profesor Fran Jeran, ki

se je zahvalil za izkazano mu ponovno zaupanje. Podpredsednika sta dr. Stojan Bajič in ravnatelj Jakob Špicar. V odboru so dr. Branko Alujevič, inž. Ladislav Bevc, Pavle Borštnik, Franc Juvan, ga. Marijana Lindtnerjeva, Svetozar Polič, dr. Boris Puc, inž. Jože Rus, inž. Matija Roth, Dušan Verbič, dr. Branko Vrčon, inž. Slavko Zajec, Jože Zupančič. Načelnika mladinskega odseka bo imenovalo Jugoslovensko napredno akademsko društvo Jadran. V nadzorstvu so inspektor profesor Vrhovnik, Miroslav Urbas, Josip Ribičič, Franjo Marn in Božo Borštnik, v razsodišču pa dr. Alojz Zafokar, direktor Gruden, Branko Goslar, inspektor Gregorka in Ferdo Hanzlč.

Tudi v Sloveniji bi se morale širiti zdravstvene zadruge

Pri besedi zadruga nam pride najprej na um denarna zadruga, šele potem se spomnimo raznih drugih panog zadrugištva. Dobiček od denarne zadruge v obliki obresti je vabljen, a tudi razne druge zadruge prinašajo lepe koristi zadrugišnikom. Prav tako ni zdravstvena zadruga nič manj koristna kakor druge pridobitne zadruge, saj nam pomaga vzdrževati glavni motor vsega gospodarskega napredka: zdravo človeško telo.

Zamisel zdravstvene zadruge ni nič novega. Ze pred vojno so imeli na dalmatinskem otoku Pagu zdravstveno preskrbo, urejeno tako, da se je pobiral nekakšen davek, ki se je stopnjeval od ene krone letnega deleža za delavca do dvajsetih kron za gmočno najboljše stoječe prebivalce. Z nabranim denarjem je zdravstvena zadruga vzdrževala dva zdravnika in dve babici in je dajala vsem prebivalcem brezplačno zdravila. Redkokdaj se zgodi, da bi bili vsi prizadeti s tako ustanovo zadovoljni, tukaj pa so imeli vsi dobiček: zdravnika in babice so imeli zagotovljene lepe in stalne mesečne dohodke, prebivalstvo pa je prišlo prav poceni do zdravniške pomoči.

Zadnja leta se v vzhodnih krajih naše države, zlasti v Raški in Šumadiji močno širijo zdravstvene zadruge. Zdravstveno zadrugištvo skuša rešiti vprašanje splošne zdravstvene zaščite podeželja. Zdravstvena zadruga je rešila vprašanje zdravniške po-

moči, nabave zdravil, zdravstvenega nadzorstva stanovanj, urejevanja dvorišč v smislu gospodarskega in zdravstvenega napredka ter zaščite zdravje živine, ki je prav važen činitelj kmetijskega gospodarstva. Zdravniško pomoč omogočajo zadrugišnikom mesečna vplačila po pet dinarjev. Če ima zadruga zadostno število redno plačujočih zadrugišnikov, vsaj petsto kmečkih domov je treba, imajo zadrugišnik in vsa njegova družina za primer bolezni brezplačno zdravniško pomoč. Mimo cenene pomoči je tukaj največje važnosti, da je zdravniška pomoč naglo pri roki v domači ali sosedni vasi. Zadruge vzdržujejo lastne ročne lekarne in je tako mogoče mnogo prištediti pri kupovanju zdravil. Razen tega ima zadruga tudi dohodke od drugega svojega delovanja, da je mogoče pokriti izdatke za njeno socialno zdravstveno delovanje. Zadruge so izvedle med svojimi zadrugišniki prav na široko razporedeno zdravstveno delo. Zdravnik vodi zdravstveni kataster vseh zadrugišnih hiš in družin. Ko pride bolnik k njemu, more zdravnik na podlagi katastra prav naglo ugotoviti, ali razsajajo v bolnikovi družini jetika, malarija, spolne bolezni in slično, ter more presoditi bolnikove socialne in gospodarske razmere. Ko zdravnik tako presoja bolnika in pozna vse njegove okoliščine, more biti vsakomur jasno, da je to delo velike vrednosti ne le za posameznika, temveč za vse narodovo zdravje. Mnogo bri-

PAVEL HRIBAR: ² PLAZ USODE

Počasi stopata v breg, Devetak spredaj, trdo udarjajoč z okovanimi čevlji na uglažene skale, za njim pa težko sopeč mati. Oba zatopljena v misli. Stara Devetakovka si obriše pot s čela. Zdi se pa, kakor da bi hotela obrisati še več: tiste čudne misli, ki ji kar ne morejo iz glave.

Takrat, ko je Lojz tako na kratko odslovil Potoškega lovca, je oprezno potipala pri Mimiki: »Pa ti ugaja Janez?« Mlada stvarca s komaj devetnajstimi leti se je nasmehnila. Po smrti njene še mlade matere ji je ostala edino pribežališče stara mati, v katero je imela prav otroško zaupanje, zato ji je tudi brez ovinkov razkrila svoje deklisklo srce:

»Ne rečem, da Janeza črtim, toda do ljubezni je še daleč.« Pa se je spet nasmehnila: »Saj tudi Logarjevega Cena rada vidim, ljubiti pa bi tudi njega ne mogla.«

Babica se spomni, da je tedaj sama pristavila: »Ti pa vse to prav natanko razločuješ, Mimika. V Mojih časih je bilo to pač drugače: če smo koga arde videle, smo ga mogle tudi ljubiti!« Mimika ji je bila malo prizanesljiva:

»Toda pomislite, to je že petdeset in še več let od tedaj. Danes je pa vse drugače. Rada bi lahko imela tudi še druge. Ljubim pa tako, da bom vedno pri njem, samo enega.« Babica je še pomislila tedaj: Kaj hodi že vse takemu otroku po glavi. Pogosto se pripeti, da se nam zdi, da čitamo v duši nekoga kakor v jasnem zrcalu, pa se naenkrat dogodi nekaj,

kar bi si nikoli ne mislili.

»Ovbe, ovbe, kako pa je ime tistemu tvojemu izvoljencu, če smem vprašati?« je vprašala Mimiko babica. Ko pa se je dekle še nekaj obotavljalo, kakor da noče ali ne more na dan z besedo, je še pristavila: »Če že tako dobro razlikuješ, bo treba že zaupati, da si prav izbrala.«

Menda je bila ta beseda o zaupanju prav tista vaba, ki naj Minko pripravi do izpovedi. Da je imela babica prav, so pokazale Mimikine oči, ki so postale svetle in prijazne:

»Ljubim samo Gregorinovega Franceta, babica! Tega pa ne pustim, pa naj si Janez in Cena še toliko pete brusita za meno. Tako rada imam Franceta.«

Vse to roji Devetakovki po glavi in ji dela srce tako težko, da komaj sope. Lojz stopa počasneje in se ozre nazaj: »Vas tlači strmina, kaj ne? No, pa vendar še gre. Ali naj vam pomagam?« To pravi na ovinku pota, kjer so nalive razrili pot kakor da bi jo strela raztrgala. Prav ob spolzki skali se je še dalo naprej. Mati mu je podala roko, da ji je pomagal. Ko prispeta na zlonejši kos poti, se ji pljuča sicer oddahnejo, srce pa razsaja venomer, kakor da ji hoče skočiti iz prsi. Pot je zlonejša, zato pač ne more biti to od naporne hoje. Ne, samo nemir in skrb, kako bi sinu dovolj obzirno dopovedala, da je Gregorinov France zapleten v to strahotno reč in z njim seveda tudi Mimika.

Povedal ji je vso resnico domači prvi hlapec Peter, ki je imel zjutraj opravka v Lučah. Tako je bil razburjen, da skraja kar ni mogel z besedo na dan. Prav trdo ga je morala prijeti, da je govoril, kaj je izvedel, da so Gregorinovega Franceta zaprli kot domnevnega morilca. Pa kaj še to, je pristavil, na lučki orožniški postaji pričakujejo Devetakovo Mimiko, da bo zaslišana. Sreča še, da Lenika ne ve ničesar o vsem tem, sicer bi bila že davno izblebetala. Tako pa visi na širokem očetovem hrbtu kakor velik nahrbtnik. Prav ugaja ji, da jo oče nese. Prsta je vtaknila zadovoljno v usta in se zdaj pa zdaj ozira in nasmeha babici. Kako naj pa ji vrača babica smehljaje, ko ji vrta tako huda skrb po možganih. Kako mučna je ta negotovost, kako naj vendar pove sinu in kako bo vse to sprejel.

Najrajši bi začela moliti, da bi Bog skoraj napravil konec temu nesrečnemu dnevu.

Toda kdo ve, kakšne tegobe bodo še prinesli bližnji dnevi.

Kaj se ni Lojz pred letom in dnem pravdal z Gregorinovim očetom zaradi tistega laza. Da, da, in kolikor pozna svojega sina, ve, da ne bo pač nikoli pozabil, da je tedaj pravdo izgubil. Potem pa še njegov, Devetakov, ponos. Kdor je bil kakor Devetaki, odkar pomni dolina, svobodniak, ki je med najboljšimi kmeti kot deveti bil klican stalno k porotnim zasedanjem, tako da mu je postalo to njegovo opravilo naravnost častno ime, ta ne visi na tem imenu manj kakor na ugledu in bogastvu. Kakor nihče doslej v dolgi vrsti prednikov čuva Lojz ugled Devetakovine. Nič ni ošabnosti, nič domišljavosti v njem, tudi sočuten je celo in pravično dober. Toda

ge posvečajo zdravstvene zadrage ženskam, posebno nosečim, čijih zdravje je izpostavljeno mnogim nevarnostim. Takšne ženske redno posejajo zadržno ambulanto. Posebne važnosti je nadziranje dojenčkov, za katere se briga zaščitna sestna, ki obiskuje po vrsti hiše in daje potrebna navodila materam, mimo tega pa obvešča zdravnika o nastalih nevarnostih in morebitnih boleznih. Zadržni zdravnik vrši poleg tega stalne preglede šolske mladine v svojem okolišu. Zdravstvene zadrage v krajih z vdomačeno malarijo delajo v zvezi z državnimi higienskimi zavodi na tem, da se malarija popolnoma zatne. Tako imata kmet in njegova družina popolnoma zagotovljeno zdravniško pomoč za prav majhne denarne žrtve.

Delo na splošni in zdravstveni izobrazbi kakor tudi izboljšanju gospodarske moči naše vasi predstavlja važno nalogo zdravstvenega združništva. Prosvedno delo v teh zadržah se je že prav lepo razvilo in je prešlo preko običajnih predavanj na stalne zimske tečaje. Predvsem je važna zdravstvu ustrezna ureditev hiše in hišne okolice, kar naravnost vpliva na kmetovo zdravstveno stanje. Najvažnejša opravila v tem pravcu so: ureditev notranjosti hiše (osuševanje vlažnih stanovanj, preskrba s svetlobo, vsaj dvakrat letno beljenje, zatiranje mrčesa in slično), preskrba z zdravno pitno vodo, ureditev gnojišč, hlevov in kokošniakov. Urejeno gnojišče daje dober gnoj, žival pa se počuti v primernih hlevih bolje in je manj nevarnosti za razne bolezni. Tako se na eni strani zmanjšuje riziko kmetovanja, na drugi strani pa se dosežejo zvišani dohodki. V vzorna gnojišča moremo v zadržni skupnosti pospraviti vso navlako, ki sicer leži za cestami in plotovi ter je v sramoto vasi in odbija tujce, ki bi sicer morda prišli radi k nam na oddih. Zanimivo je dejstvo, da se da zdravstvena ureditev v vasi mnogo bolje izvesti z zdravstveno zadrugo kakor pa s še tako ostrimi oblastvenimi predpisi. Če pogledamo Bled, ki bi moral biti za zgled vsem ostalim krajem Slovenije glede zdravstvene ureditve, moramo z žalostjo ugotoviti, da je v tem že skoraj svetovnem letovišču še za obilne vozove nesnage okrog oglov, ki bo kmalu prekričala drago tuiško reklamo.

Vse to pa je posredno delo za dvig blagostanja našega kmeta. Povsod, kjer so osnovne zdravstvene zadrage, so kmetje spoznali njihovo važnost in prav radi doprinesajo tudi materialne žrtve.

na zunaj je zaprt, čeprav tega ne kaže očitno. Kakor imajo vladarske rodovine svojo hišno politiko, tako gledajo Devetaki v svoji ljubezenski politiki bolj na hladen razum kakor na srce. Tako da se že od 1550. leta ni nobeden Devetakovi priženil drugam kakor v novo blagostanje. Tudi nobena izmed hčera ni šla k drugačnim hišam. To je začetek in amen Lojzove vere na Devetakovini.

To vse ve ona, babica, saj je tudi ona v tem zrasla. Če zato pomisli, na bo najstarejša sedanjega Devetakovca rodu vse to pretrgala in se tako rekoč zavrgla — da bo Mimika na šentflorjansko nedeljo sedela v Lučah na klopi pred orožniki kot priča, morda na isti klopi z njim, na katerem je sum umora, potem si pač ne more misliti, kakšen bo konec tega dneva. Groza jo je. O, da bi bilo že konec vsega tega. Koliko previdnosti in pretkanosti bo še treba!

To je vse, kar ji je ostalo jasno v glavi v metežu misli... Tako stopajo vsi trije napore pol ure gor do Devetakovine. Počasi, korak za korakom...

II. POGLAVJE

V tej hudi polovici ure se je tako zgostila zavesa oblakov, da se da komaj slutiti, da je pošastna senca, ki se je pravkar odluščila od temnega, skalnatega ozadja, res Devetakovina? Toda naj sličijo motni obrisi hiše med deževnim nebom in zemljo megleni utvari, vendar sta brez vsakega dvoma resnična Hektorjev lajež, ki seka v uho, in oblastni glas deklet Lize, ki miri preglasnega psa.

To so tudi edini glasovi v meglenem morju, ki valovi nad solčavsko grapo. Iz neba

Delo zdravstvenih zadrž gre tudi v drugo važno smer, ki stremi za pospeševanjem kmetijstva in v zvezi s tem za izboljšanjem gospodarskega stanja našega kmeta. To delo se vrši v zadržnih mladinskih odsekih in v odsekih žen zadržnic. Glavni njihov namen je skrb za pospeševanje kmetijstva in živinoreje. Zadržni kmetijski strokovnjaki dajejo nasvete za boljše obdelovanje zemlje, uvajajo nove rastline, ki naj izboljšajo prehrano ali pa nudijo več možnosti za uspešno vnovčevanje, ter skrbijo za boljše semensko blago. Zadržna mladina si razdeli delo po posameznih panogah tako, da se nekateri bolj posvetijo zelenjadarstvu, drugi vinogradništvu, tretji sadjarstvu, živinoreji in tako naprej. Strokovnjaki redno obiskujejo gospodarstva, na katerih deluje zadržna mladina, da pregledajo njihovo delo ter dajejo potrebne nasvete. Ta gospodarstva so potem vsem drugim za zgled. Na sličen način je urejeno delo ženskega združništva, kjer se vadijo dekleta v gospodinjstvu, kuhanju, vrtnarstvu, v reji kokoši in v negi otrok. Z vsem tem je treba seznaniti kmetijsko žensko mladino.

Zdravstveno združništvo je zajelo, kakor vidimo iz tega kratkega pregleda, prav vse panoge življenja na kmetih in ni čudno, da se je tako naglo uvedlo med sicer nezaupljive

ve kmečke množice. Pri nas v Sloveniji so zdravstvene zadrage še bele vrane, vendar pa moramo poudariti, da bi nam bile prav potrebne. Kaj radi se namreč ponašamo Slovenci, da smo najnaprednejši živelj v državi, toda preti nam resna nevarnost, da bomo kmalu zaostali za pokrajinami v državi, ki imajo več smisla za skupnost.

Zlobno zavijanje na račun nepoučenih ljudi

Na članek »Slab nasvet za preosnovo ljudske šole«, ki je bil objavljen v Domovini od 4. t. m. kot odgovor na članek v »Gorenjcu« od 23. oktobra pod naslovom »Naša ljudska šola«, kjer se zagovarja odprava ali vsaj skrajšanje pouka srbohrvaščine na osnovnih šolah, se je oglašil »Slovenski gospodar« od 10. t. m. pod rubriko »Iz nasprotnih taborov«, kjer je »Domovina« prva na vrsti.

Kar se tu očita »Domovini«, je zlobno zavijanje, preračunjeno na nepoučenost čitateljev »Slovenskega gospodarja«. V »Domovini« se niti z besedico nismo dotaknili verske samostanske vzgoje in pouka. Ugotovili smo le, kako se je na teh šolah pred vojno gojila nemščina, odnosno, da so bile te šole, če že ne vse, pa vsaj po večini, prave po-

nemčevalnice, proti čemur niso imeli tedanjí veljaki nasprotne stranke nobenega pomisleka, kaj šele, da bi zastavljali svoj vpliv na odločujočih mestih za odpravo ali vsaj za omejitev tega pouka. Posebno lahko bi se bilo to doseglo prav v samostanskih šolah, ki so bile zasebne in od države ne toliko odvisne kakor druge javne šole.

Če je bil v Mariboru na taki šoli pouk res v narodnem duhu in slovenskem jeziku, vse priznanje tedanjim šolskim sestram. Pa naj je bilo tam tako, saj v »Domovini« niso bile mišljene šole, ki so res gojile pravi narodni čut med mladino, posebno žensko. »Domovina« ni napadala samostanskih šol zaradi tega, ker so bile samostanske.

Žal, da na večini teh šol ni bilo tako, am-

planejo najprej prameni močnih pljuskov, potem pa počne enakomeren naliv.

Preden še stopi zasopla trojica v hišo, kjer jih že čaka pes, mahljajoč z repom in priklanjajoč se k tlom z vsem sprednjim koncem, prerjove trušče naliva nov grom. Poldne uto ne spet v temno noč, ki jo trgajo bleščeči ognjeni jeziki. Ti dvigajo zemljo, dolino in gore v ostro svetlino in jih mečejo nazaj v noč, ki je še bolj grozeča zaradi prejšnje močne svetline.

»Človek je dejal, da menda kar ne bo konca vsega tega,« pravi Devetak. »Če bo dalje pri tem ostalo, vrag vedi, kaj se bo še skotilo iz tega, mati.«

»Kaj se pa naj posebnega?« vpraša ona, ne iz radovednosti, kaj bo odgovoril, ampak kar tako tjavendan, da bi se izbegnila tolp misli, ki jo preganjajo kakor sestranski psi upehano divjačino.

»Mar še nisi čula, da je začel gori v mahovi steni izvirati studenec? ... Eden izmed pastirjev je prišel včeraj s to novico. Pritajena voda, ki je nihče ni doslej videl, pada visoko do! za grebino nad nami... Čujte mati, za našo grebino!« Z desnico pokaže skozi okno gor v valovečre oblake. Kar nič se ne da videti, le naliv hrumi dalje, kakor da je nebo odprlo vse svoje zapornice.

»Da, da!« pravi mati spet kar tako in ukaže Leniki, naj prinese Liza kosilo.

»Kaj ne bi jedla Lenika z Lizo kar v kuhinji?« pravi še mimogrede. Lojz jo začudeno pogleda, ona pa se obrne proti njemu.

»Veš, nekaj ti imam povedati.« Devetak je prikimal. Med tem je prinesla Liza kosilo na mizo. Mati in sin sta sedla za mizo in v kratkih požirkih srebala juho.

»Zaradi Gregorinovega misliš, kaj ne?« je menil Lojz ne dvignivši pogleda iznad krožnika.

»Prav zaradi njega!« pritrdi mati. »Ta strašna reč z njim! Najhujše pa je še, da so našli nedaleč od trupla puško, iz katere je bila sprožena smrtna krogla. V kopitu je vrezano G. F., tako da imajo zdaj na sumu Gregorinovega Franceta... Ze sedi pri lučkih orožnikih.«

»Gregorinov France?... Kaj nisi že nekoč o njem govorila?« vprašuje Lojz in nestrpno čaka odgovora.

»Kakopak! Tedaj, ko si odslovil Potoškega lovca...« pravi starka. Ne dvigne oči in porine na stran krožnik.

»Saj res! ... Da bo treba najti moža Mimiki, sva govorila, kaj ne?« reče Devetak in seže po mesu, kakor da mu ni mnogo mar vse to; vendar pa so se spet zbudile v njem vse skrbi, ki so ga bile zajele spodaj v dolini. Med hojo navkreber je začas pozabil nanje, zdaj v tem trenutku pa stojijo pred njim bolj žive ko kdaj prej:

»Potoški lovec... moja zavrnitev... Gregorinov... Mimika! ... Da bi le kdo našega Devetakovega imena ne spravljaj v zvezo s vsem tem!«

»Saj to je tisto!« pristavi mati globoko vzdihnivši.

Kakor strahotna pretnja stoji ta misel sredi sobe. Devetak se je brani ter se trdo nasmehe.

»Kako pa naj se vse to skupaj sredi?«

Vendar: mar ni Mimika že skoraj tri tedne pri svoji sestri Petrinki v Lučah. Kako blizu je od tam do Strmca, kjer je Gregorinova domačija. Potoški lovec in nazarski

pak nasprotno. Najhujše je bilo v Ljubljani in Skofji Loki in tudi še drugod. Da se temu odmore, sta se v Ljubljani na pobudo mestne občine ustanovila slovenska osnovna šola Mladike in ženski licej, današnja ženska realna gimnazija. Kaj imajo francoski framašoni pri tem opraviti, nam je nerazumljivo, kajti v našem listu ni bilo govora o kakem nepotrebnem verskem pouku. Beseda je bila o pretiranem pouku nam popolnoma tujega jezika nemščine in o potrebi srbohrvaščine, ki je nam najbližja in najpotrebnejša, saj mnogo naših ljudi išče kruha v južnih krajih naše države.

Seveda našim nasprotnikom ne bi šlo v račun, če se ne bi obregli ob JNS in nekdane naprednjake, kar nima s tem nobene zveze. No, naši nekdanji klerikalci so se družili na Dunaju z najhujšimi nemškimi liberalci, pa tudi z marksisti, če jim je kazalo, pri čemer se niso prav nič bali za vero. Kar je bila zapisala »Domovina«, drži in tega ne ovrže še tako zlobno zavijanje. P.

Politični pregled

V Bruslju zaseda konferenca, ki se peča z japonsko-kitajskim sporom. Te dni so Anglija, Zedinjene države in Francija predložile na konferenco izjavo, ki

ostro obsoja samovoljni vpad Japoncev v Kitajsko.

Za izjavo so glasovale vse države razen Italije, ki se je izrekla proti njej. Nadalje so se glasovanja vzdržale Norveška, Švedska in Danska. Izjava ugotavlja z obžalovanjem, da se tudi Japonska ni udeležila konference in obsoja japonski vpad, češ da so sovražnosti na Daljnem vzhodu povzročile veliko škodo večjemu številu držav in pri vseh narodih čustvo groze in ogorčenja, razen tega pa po vsem svetu čustvo nezanesljivosti. Japonska poudarja, da je bila prisiljena uporabiti oboroženo silo na Kitajskem, da pripravi kitajsko vlado k izpremembi dosedanje politike. Konferenca pa izjavlja, da ne obstoji nobeno načelo mednarodnega prava, ki bi dajalo pravico za oboroženo posredovanje kake države v notranjih zadevah druge države.

Z bojišč na Daljnem vzhodu prihajajo poročila, da

Kitajci izpraznjujejo glavno mesto Nanking

in da Japonci povsod napredujejo, dasi se sicer Kitajci hrabro branijo in povzročajo Japoncem velike izgube. Vse zveze med Sučovom, ki so ga japonska letala čisto razdejala, in Nankingom so prekinjene. Severozapadno od Sanghaja se Kitajci povsod umikajo in se nameravajo ustaviti šele na novi obrambni črti, ki se razteza 20 km južnovzhodno od Nankinga. Hudi boji so bili blizu Tajhuškega jezera. Vzhodno od Sučova so Japonci zavzeli Kujšang. Japonske vesti pravijo, da so japonske čete že bližajo glavnemu mestu pokrajine Šantunga Tinanu.

Iz Bukarešte poročajo, da se je rumunska vladna kriza rešila tako,

da bo Tatarescu obnovil svojo dosedanje vlado,

ker njegova pogajanja z Bratianom in Vajdo Voevodom za razširjenje vlade niso uspela. V novi vladi bodo menda le majhne izpremembe.

V torek je

odpotoval v Berlin prvi sotrudnik angleškega zunanjega ministra Edena lord Halifax.

O tem potovanju pišejo med drugim, da je prav za prav le informativno. Halifax da ima nalogo preučiti v Berlinu namene nemške zunanje politike. Pravijo, da bo skušal Halifax dobiti od Hitlerja podrobna pojasnila o nemških zahtevah po kolonijah in po presnovi Društva narodov.

Kakor javljajo iz Madrida,

na španskih bojiščih ni bilo posebnih dogodkov.

Predsednik Azana, ki je bil tri dni med vojaštvom v Madridu, je izdal razglas na vojsko, v katerem pravi, da je zadovoljen z disciplino, navdušenjem in zvestobo republikanskih vojakov. Po neki vesti iz Gibraltarja so se začeli Maročani odločno upirati, da bi jih pošiljali na španska bojišča. Zahtevajo tudi, naj se vrnejo vsi Maročani, ki se zdaj bore v Španiji.

BLAZNIKOVA »VELIKA PRATIKA«

za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno Din 5.— za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasniko nasl., Ljubljana, Breg št. 10—12, dobi se tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdanj.

Gospodarstvo

Živali ne smemo izbirati po zunanosti, temveč po koristnosti

Živali imamo v gospodarstvu ne zaradi lepe zunanosti, temveč zavoljo koristi, ki jih prinašajo. Kmetu so potrebne takšne živali, ki prinašajo kar največ koristi za gospodarstvo. Prav zato moramo pri izbiri živali za plemo predvsem gledati na koristnost. Nemožne je soditi o donosnosti živali po posameznih zunanjih znakih; tako na primer ne moremo sklepati o mlečnosti krave po dolžini repa, kakšnih znakih na nogah in podobnem.

Ne moremo pa reči, da sploh ni treba pri izbiri živali za plemo gledati na zunanost. Pogosto se zgodi, da ni mogoče drugače dognati koristnosti živali. Tedaj jih moramo preceniti po zunanosti. Toda takšne ocene živali moramo delati na podlagi takšnih zunanjih lastnosti in znakov, ki nam res kažejo višino njih koristnosti. Tako na primer vsak gospodar ve, da krava, ki ima majhno trdo in mesnato vime, ki se ne zmanjša po molžnji, ne more dajati mnogo mleka. Če želimo imeti dobrega in za delo zmožnega konja, mu moramo predvsem pogledati na noge, ali nima mogoče kakšnih nepravilnosti ali bolezni. Brez zdravih in pravičnih nog pač konj ni za rabo.

Samo v takih primerih je treba posvečati pažnjo zunanosti plemenskih živali. Drugače pa velja, da je koristnost živali važnejša od njih lepote. Aleksander Dimitrijevič.

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem živinskem sejmu so bile za kg žive teže nastopne cene: debelim volom 4.60 do 6, poldebilim 3.75 do 5.50, plemenskim 3.40 do 4.75, bikom za klanje 3.50 do 5, kravam debelim 4 do 4.75, plemenskim kravam 3.25 do 4, kravam za klanje 2.25 do 3.60, molznim kravam 3.25 do 4, brejim kravam 3.10 do 3.60, mlada živina 4 do 5.50, teletom 5 do 6.75 Din.

SVINJE. Na mariborskem svinjskem sejmu so bile nastopne cene: prascem starim 5 do 6 tednov 60 do 90, od 7 do 9 tednov 80 do 100, od 3 do 4 mesece 120 do 170, 5 do 7 mesecev 210 do 340, 8 do 10 mesecev 350 do 440, 1 leto 620 do 780 din, kg žive teže 6 do 7.50, kg mrtve teže 8 do 11 din.

logar sta oba tam nastavljeni... Vse to se je tako tesno strnilo v Devetakovi glavi, kakor da res spada skupaj.

»Lahko si misliš, kaj se je moglo vse pripetiti v teh treh tednih. Mar ne?« vpraša sin. Mati skomigne z ramami.

»Prav zato, ker se nič ne ve in je vse mogoče, sodim, da bi stopil po kosilu in pogledal, kaj je prav za prav.«

Sinu se zdajci zazdi mati tako oprezna, ovinkasta. Sunkovito pogleda mater:

»Mar je zares kaj bilo med Mimiko in Gregorinovem fantom?... Ali celo s Potoškim lovcom?«

V tej mučni negotovosti si želi odgovora »Ne!«, toda mati le malce dvigne levo ramo, kar lahko marsikaj pomeni:

»Vem le, da je dekle Potoškega rado videlo, v Gregorinovega pa je bilo do ušes zatreskano... Prav zaradi tega sem vendar tedaj govorila s teboj!«

To zveni kakor prikrit očitek in se sin kar ne more pred seboj opravičiti, ker se je pač res premalo brigal za to.

Ti moj ljubi Bog: kmet ima polne roke dela in glavo polno skrbi, da kar ne ve, kaj bo, če se vreme ne obrne, na bolje. Zato pač ne more biti za take reči odgovoren, ker so mu njive, travniki in živina važnejši, kakor takšne neumne dekliške marnje. Tako tudi on misli!

Toda ta samoopravičba kar ne zaleže kaj prida. Najsi se še ta, ki se s ponosom imenuje Devetak, s pametjo prepričuje, da ima prav, tem glasneje vpije v njem drug glas in ga obtožuje trdo in prepričevalno:

»Človek je, tvoja Mimika, lastno tvoje meo in kri, zato ti mora biti pač več kakor

tvoja imovina, ki jo morejo uničiti dež, toča, vihar in ogenj!... Kaj so mrtve reči nasproti človeku!«

Devetakova kri se pa ne pusti kar tako pripraviti k molku, temveč se upre proti tej obtožbi: »Če je Devetakova, potem mora postaviti ime in dom, na katerega je priraslo ime, najvišje! Kakor on je tudi Mimika vklejena v krvno verigo prednikov. Pred tem ni nikakšnega 'če', nobenega 'ampak', temveč le edini neizprosni 'moraš'!«

Prav tukaj se dotikata zemlja in kri; polje in hiša in ime; to vse pa z mrtvimi, ki živijo naprej v živetihi! Živi stojijo kot rez med bivšimi in bodočimi. Devetak bit, se pravi, služiti Devetakovini.

Devetak sicer ne more po besedi tako reči, čuti pa vse to nujno v sebi in sodi: tudi Mimika bi ne smela nositi kaj drugega v sebi.

Sam v sebi je torej pripravljen vreči ne več nase, temveč na Mimiko krivdo, če bi se zapletlo Devetakoovo ime v to strahotno zadevo. Zadovoljen pa vendar ni s to odločitvijo. V metezu misli in čuvstev se dvigne od mize in se napravlja.

»Do Herleta stopim, tam pa zajašem kolo in bom kmalu v Lučah.« Pogleda skozi okno:

»Vraže vreme!... Če vzamem pelerino, pa že pojde. Na vsak način moram izvedeti, kako je z vso to zadevo!«

Pri teh besedah se spusti v nalič. Mati stoji med vrati in gleda za njim, kako utone v megli, kakor da bi ga požrla.

Se nikoli ni bil Devetak tako naglo v dolini. Saj zdelo se mu je tako, ko ni čutil nevihte, ni videl švigajočih bliskov, ni čul rjočenja groma, ki je stresal planine. Ves zako-

pan v misli se je znašel v veži Herletove gostilne. Sprva so ga čudno gledali, ko je vprašal po svojem kolesu, ki ga je imel tam hranjenega, kmalu pa so uganili, kaj in kam ga žene.

Dež lije, kakor da bi ga izlivali iz ogromnih kadi, brez prestanka sekajo bliski v mračno popoldne. Devetak podi kolo, da se mu zdi, kakor da se pomika cesta pod njim nazaj. Samo za trenutek se razgrnejo pod kolesom mlake in spet planejo nazaj. Plotovi, ovinki in hiše bežijo mimo njega, nizko viseča veja ga mokro oplazi po obrazu. Toda kaj mu je vse to mar, saj je vse to tako brez pomena.

Samo naprej!... Samo naprej! vpije v njem. Bridke misli ga bičajo: Le hitreje!... Le hitreje!

Ko tako divja po cesti, ni nič več prejšnjega Devetakovnega ponosa v njem. Le človek je še. Oče, ki misli na svojega otroka, zaradi katerega je ves v skrbeh.

Da bi se le Mimika kaj ne bilo pripetilo. Na kaj in kako niti ne misli. Saj se pa tudi ne da nič preudariti, ko je vse tako majavo in nestalno v njem: neoblikovan strah, da se je nemara kaj pripetilo... Ti moj ljubi Bog, samo tega ne!

Savinja je iz pohlevne rečice narasla v rjavo, deročo reko, ki vali s seboj kamenje, hlode in drevesa, ki butajo s strahotno močjo ob koze mostov, da jetijo in se majejo, kakor da bi zdaj pa zdaj odpovedale pod pritiskom besnečih valov. Devetak divja naprej in menda ne vidi in ne sliši vsega tega.

(Dalje prihodnjic)

ZITO. Položaj se ni popravil. Mednarodna pariteta za pšenico znaša 135 din franko vlačilec Donava. Pri nas pa plačuje Prizad pšenico po 164 do 172 din. Blaga je dovolj. Tudi razpoloženje za turščico je popustilo. Umetno posušena turščica se plačuje po 100 din in več. Svetovna pariteta je 100 din franko vlačilec na Donavi. Blaga je dosti.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 15. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

- 1 nizozemski goldinar za 23.93 do 24.07 din;
 - 1 nemško marko za 17.42 do 17.56 din;
 - 1 angleški funt za 215.26 do 217.31 din;
 - 1 ameriški dolar za 42.92 do 43.29 din;
 - 100 francoskih frankov za 146.11 do 147.55 din;
 - 100 češkoslovaških kron za 151.69 do 152.79 din;
 - 100 italijanskih lir za 226.69 do 229.78 din.
- Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 418 din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu v Ljubljani po 8.70, nemški klirinski čeki pa po 14 din.

Sejmi

- 22. novembra: Sv. Jurij ob Taboru, Šoštanj;
- 23. novembra: Slov. Bistrica, St. Lovrenc (novomeški srez), Mojstrana (za blago);
- 24. novembra: Teharje, Loče;
- 25. novembra: Gradac v Beli krajini, Stična, Domžale, Škofja Loka, Krško, Ptuj, Lemberg;
- 28. novembra: Prosenjakovci, Guštanj.

Drobne vesti

= **Pridelek bombaža v naši državi se bo povečal.** Kmetijsko ministrstvo si prizadeva, da bi se gojitev bombaža v naši državi povečala. V okolici Vršca, Novega Bečaja in Velike Kikinde je bilo letos posejanih 24 oralov z bombažem. V zvezi s tem se bo zgradila v Petrogradu velika tvornica za čiščenje in predelavo bombaža, ki bo zaposlovala okoli 600 delavcev.

= **Prodaja francoskih frankov za potnike v Francijo.** Na predlog Narodne banke je finančni minister izdal sklep, po katerem smejo pooblaščen zavodi in menjalnice ne glede na določbe pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami prodajati do 31. decembra letos potnikom, ki potujejo v Francijo, na vidirane potne liste francoske franke do protivrednosti 10.000 din.

= **Zgradarina.** Prijave za zgradarinsko napoved se vlagajo letos v novembru. Zato opozarjamo vse hišne posestnike in hišne upravitelje na razglas davčne uprave, da prijave pravočasno vložijo in se tako izognejo neprijetnim in davčni samolastni obdavčbi.

= **Izvrševalni odbor Kmetijske zbornice v Ljubljani** je imel sejo, na kateri se je sklenilo, da se skliče v svrhu preučitve sedanjega stanja in določitve smernic smotrnega dela posebnih posvetovalni sestanki gospodarskih strokovnjakov, pri katerem bi sodelovala tudi banska uprava. Odbor je nadalje sklenil zahtevati na pristojnih mestih, da bi dobila zbornica primerno zastopstvo tudi v tarifnem odboru in da bi lahko sodelovala pri sklepanju trgovinskih pogodb. Kmetijska zbornica stoji na stališču, da je nujno potrebno zmanjšanje pristojbin, ki jih pobira zavod za pospeševanje trgovine s tujino pri izvozu kmetijskih pridelkov.

DOPISI

ŠMARJE PRI JELSAH. Naš trg, ki je sedež raznih uradov, po zunanosti vedno bolj napreduje. Ima Olepševalno društvo, ki v resnici zasluži to ime. Če pride tujec v naš trg, rad obstane in si ogleduje krasne stavbe. Mnoga poslopja, ki so bila doslej zanemarjena, so dobila letos lepo lice. Nekdanja Tančičeva hiša, zdaj last odvetnika dr. Hrašovca, je prav po okusu predelana. Prav tako je sosed trgovec g. Vagner zgradbo prenovil. V njej sta Bat'a in trgovina z mešanim blagom. Dr. Lorgier, tukajšnji sreski zdravnik, pa je dal svojo vilo moderno preurediti. Nadalje sta si zgradila g. Janez Vizjak krasno vilo nad trgovin in g. Kovačič zraven Katoliškega doma stanovanjsko hišo. Tudi zgradba sreskega sodišča dobiva lepšo obliko. Kakor se sliši, se bosta prihodnje leto zgradili še dve novi hiši. — Jabolka so letos izredno obrodila. Zanje so okoličani in tudi tržanji kljub slabim cenam dobili lepe denarje. Občinske ceste so pri nas v tako slabem stanju, kakor doslej menda še niso bile. Na južni strani Šmarja se sploh še s praznim vozom ne da priti, tako da morajo posestniki iz drugih občin s koši nositi sadje na našo postajo. G. načelnik sreskega cestnega odbora in g. župan, zganita se!

ŠMARTNO PRI SLOVENJGRADCU. V nedeljo je bil pri nas ustanovni občni zbor mladinske organizacije JNS. Zbralo se je preko 60 mladih kmečkih mož in fantov. Prišlo pa je tudi nekaj starejših kmečkih gospodarjev, ki so z veseljem gledali odločnost mladine. Zborovanje, ki ga je vodil predsednik pripravljalnega odbora Ferdo Kac, se je začelo s prisrčno manifestacijo za kralja in državo. V imenu slovenjgraške sreske organizacije omladine JNS je pozdravil zborovalce njen podpredsednik Karlo Kokolj in jih vzbudil k delu in borbi za veliko nacionalno misel. Tajnik sreske organizacije Bogdan Pušenjak je govoril o perečih gospodarskih in političnih zadevah in se pomudil med drugim pri kmečki razdolžitvi, pri javnih delih, gasilskih organizacijah in Kmetijski družbi. Njegova izvajanja so bila ponovno prekinjena z burnim odobravanjem. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Jožko Ritonja, za tajnika Anton Domenik, za blagajnika Viktor Grešovnik, za odbornike pa Jožef Gašper, Ferdo Kac, Leopold Ocvič, Martin Kresnik, Gustav Kac in Anton Fele. Krasno usnelo zborovanje je bilo zaključeno s himno »Hej Slovani«, ki so jo zapeli vsi navzočni fantje in moške.

VRHNIKA. Predzadnjo nedeljo je bila na Vrhnikih v salonu »Pri Nacetu« ustanovna skupščina krajevnih organizacij omladine JNS. Zbralo se je okoli 50 mladih mož in fantov. Skupščino je vodil g. Vinko Prek. Toplo pozdravljen je domači poslanec g. Stan-ko Hočevar obrazložil pomen gibanja omladine Jugoslovenske nacionalne stranke. Zastopnik banovinskega odbora g. Uršič Andrej je govoril o smotrih omladine JNS. Sledile so volitve. Izvoljeni so bili v odbor: za predsednika Vinko Prek, za podpredsednika Franc Bradeško, za tajnika Franc Rudi, za blagajnika Tomaž Štefančič, odborniki pa so Franc Birtič, Jože Petkovšek, Josip Otrin, Albin Kucler in Franc Grom. Revizorja sta Gutnik Alojz in Grom Pavle. Po volitvah sta poročala narodna poslanca gg. Albin Koman in Milan Mravlj. Prvi se je bavil s političnimi razmerami, drugi pa je do podrobnosti razčlenil klerikalizem. Oba sta bila deležna hvaležnega odobravanja. Kot zadnji se je oglašil k besedi Albin Jakopič, predsednik sreske organizacije omladine JNS za Ljubljano okolično in želel novi krajevni edinic obilo uspeha.

Otto Schwerin:

2 Zagonetne tatvine draguljev

Te odločne besede me niso spravile iz ravnotežja, temveč sem mirno odvrnil gospodu grofu, da s to zahtevo le ustreza moji želji, in sem ga zaprosil, naj gre z menoj v pisarno...

Lutz je ves čas, ko je draguljar pripovedoval svojo zgodbo, gledal proti vratom v trgovino. »Seveda niste dobili pri grofu prstana?« je vprašal nato draguljarja.

»Ne, gospod doktor. Moral sem se po vrhu še lepo opravičiti, in grof je zapustil trgovino, ne da bi izpregovoril besedico.«

»Preneumno!« je menil Fischer. »Zakaj niste možaka pridržali in poklicali stražnika?« Draguljar je molče skomignil z rameni.

Lutz se je med tem časom vrnil v trgovino, kjer je stopil najprej pred prodajno mizo, nato pa za njo. Zatem je nekaj sekund opazoval pod steklom ležeče dragocenosti in je upiral svoje oči zlasti v majhno zlato uro, ki je ležala v odprti škatlici, prevlečeni z violičastim žametom, prav pred njim. Tako je stal nekaj časa negibno in premišljal. Zdajci se je zganil in nasmehnil. Udaril se je z levico po čelu in šel, ko je še bežno pogledal proti vratom, hitro nazaj v pisarno.

»Fischer,« je mirno vprašal komisarja, »kako se je že zgodila skrivnostna tatvina pri Hildebrandu in Meixnerju? Ali ni prišla kakšno uro po zagonetni tatvini prstana mlada deklica v trgovino in hotela kupiti cenen obesek?«

»Tako je bilo,« je odvrnil komisar.

»Potem mi je vsa zadeva jasna. Mislim, da bomo sleparja danes razkrinkali in prijeli... Gospod Falk,« je nadaljeval Lutz, obrnjen k draguljarju, »ali imate kakšen cenen prstan s steklenim kamnom, ki bi bil podoben ukradenemu prstanu?«

»Imam, gospod doktor. Prosim, izvolite.« Lutz je vzel iz ponudene mu skrinjice gladek prstan z belim steklenim kamnom in se vrnil v trgovino. Vsi trije gospodje, ki so ostali v pisarni, so z napetim zanimanjem čakali, kaj se bo zgodilo.

»Tukaj, gospod Falk,« je dejal Lutz, ko se je spet vrnil, in položil na mizo zlat prstan. »Ali ni to ukradeni briljantni prstan?«

»Za božje ime! Seveda je...« je vzkliknil draguljar. »Toda povejte mi, kako...«

»Pst...« ga je prekinil Lutz. »Ne zdaj, gospod Falk, zakaj pravkar se je začelo zadnje dejanje naše drame,« je nadaljeval s pridurjenim glasom. Preprosto oblečena, lepa, mlada dama je stopila v trgovino. »Postrezite, prosim, pravkar vstopivši stranki, gospod Falk, mi počakamo tu.«

Možje v pisarni so skozi steklena vrata stoječi za zaveso napeto opazovali dogodke v trgovini.

»Pojasnite mi hitro,« je tiho rekel komisar Lutz.

»Tisti, gospod grof,« je odgovoril detektiv prav tako tiho, »je zmaknil prstan in ga pripeljal s koščkom voska, ki ga je pač imel v

ta namen pripravljenega s seboj, pod rob prodajne mize. Njegov pajdaš, v tem primeru najbrže pravkar vstopivša mlada dama, bo kupila kakšno ceneno reč in odnesla prstan s seboj. Le pogledajte,« je nadaljeval pokazavši na ogledalo, viseče ob vratih v lokal.

Ne da bi bila mladenka slutila, so jo vsi trije možje natančno opazovali v ogledalu. Bilo je prav mikavno gledati jo, kako je z desnico tipala pod prodajno mizo in naposled porinila roko v plašček žep.

Draguljar ni o vsem tem vedel ničesar. Pokazal je dami cenene zapestnice, izmed katerih je eno izbrala, vzela iz torbice denarnico in plačala zahtevani znesek.

»Ali jo naj kar tu aretiramo?« je vprašal Fischer.

»Nikar, nikar!« je rekel Lutz. »Sledili ji bomo in prijeli hkratu tudi njenega pajdaša. Kje imate vi in Muschal koleši?«

»V veži...«

»Potem na delo! Mladenka pravkar odhaja. Peljali se bomo za njo takole: najprej jaz, potem vi in nato Muschal...«

Ne da bi bil izpregovoril besedo, je stekel Lutz mimo osuplega draguljarja iz trgovine in sedel na kolo. Kakšnih petdeset korakov pred njim je stopala mladenka. Ubrala je pot proti Opernemu trgu in skočila tam v zadnjem trenutku v voz električne železnice, proga 4., ki je vozil po Novi Mainški cesti. Lutz je bil vesel, da je imel kolo s seboj, kar mu je zasledovanje zelo olajšalo. Na postajališču Cesarska cesta — ogel Nove Mainške ceste je ženska stopila iz tramvaja in šla po Cesarski cesti v smeri proti glavni železniški postaji. Pred eno izmed hiš

Domače novosti

* **Poverjenikom (cam) Vodnikove družbe.** Razpošiljanje letošnjih knjig Vodnikove družbe se je začelo. Prav vljudno prosimo vse one poverjenike (ice), ki družbi še niso poslali nabiranih pol, naj to čimprej napravijo. Za te poverjenike bo družba p. i. držala knjige v izmeri lanskega števila članstva. One poverjenike izven Ljubljane, ki so družbino pisarno pisмено obvestili, da pridejo letošnje knjige osebno iskat, prosimo, da se zgledajo v naši pisarni šele takrat, ko dobe pisмено obvestilo, da so knjige zanje pripravljene.

* **Zalostne številke v zdravstvenem stanju v naši državi.** Po podatkih naše državne statistike za leto 1934-35. je bilo v Jugoslaviji 21.475 bolnih na umu in 58.127 pobačljivih. 329.066 oseb je iskalo zdravje v bolnicah in zdraviliščih, 237.113 oseb so pregledale razne zdravstvene ambulance, 6.447 otrok je bilo zdravljenih v šolskih poliklinikah, 45.067 oseb je obolelo za raznimi nalezljivimi boleznimi, 450.982 je bilo kožnih in spolno bolnih, 148.946 oseb se je zdravilo zaradi malarije, 179.050 oseb je bilo zdravljenih pri raznih bolniških blagajnah. Vsega skupaj je torej iskalo v teku enega leta skoraj milijon in pol Jugoslovenov zdravniško pomoč ali deset odstotkov vsega prebivalstva. To so številke, ki zgovorno dokazujejo, da Jugoslovenci nismo še daleč tako zdrav narod, kakor se sicer radi ponasamo pred svetom. Zlasti bi se morali vsi zamisliti nad izredno velikim številom ljudi, ki so se zdravili zaradi kožnih in spolnih bolezni.

* **Elektrifikacija Savinjske doline.** Številni kraji v Savinjski dolini med Braslovčami in Vranskim se že dalje časa potegujejo za elektrifikacijo, ki naj bi jo izvedle banovinske elektrarne. V ta namen so stopili zastopniki prizadetih krajev v dogovore s Kranjskimi deželnimi elektrarnami ter se dogovorili glede višine enkratnega elektrifikacijskega prispevka. V kritje tega prispevka so se občine odločile najeti posojilo pri podružnici Hranilnice dravske banovine v Celju, kar je finančno ministrstvo odobrilo. Banovinske elektrarne so tudi že začele graditi štiri v poštevh prihajajoče transformatorske hišice, ki bodo potrebne za razdelitev električnega toka v teh krajih. Priključki teh krajev

na banovinsko omrežje bodo izvršeni še v teku te zime.

* **Izseljenski teden** priredi tudi letos Zveza izseljenskih društev v Zagrebu od 28. t. m. do 4. decembra s predavanji in sestanki v izseljenskih društvih, šolah in drugih ustanovah v domovini in tujini. Na ta način naj se okrepi vzajemnost med staro domovino in njenim življenjem, ki je razkropljen daleč po tujem svetu. Predavanja bodo oddajale tudi radijske postaje.

* **Nobenih volitev se ni udeleževal.** V Smederevu je bil medavno upokojen 70-letni pravoslavni župnik (paroh) Petar Magazinović. Beograjska »Politika« navaja kot njegovo redko vrlino, da ni bil nikdar vpisan v kaki stranki in da se v svojem dolgem življenju ni udeležil nobenih volitev. Za politiko se ni nikdar brigal, požrtvovalno in zaslužno pa se je udeleževal v zadružnih in prosvetnih društvih. Med svetovno vojno so ga Avstrijci prišli in zaprli.

* **Izšla je novembrska številka ilustrirane družinskega lista »Žike«.** Prinaša zanimiva priznanja, ki jih pošiljajo ljubitelji ržene žitne kave Žike in članek, ki opozarja posebno matere na »Žikin specialni sterilizirani zdrob za dojenčke«. Sledijo: Lovrenčič: Beraska balada; Ingolič: Splavarji po Dravi in Donavi; Zalaznik: Pohod na Peking; Pirnat: Zgodba o Sipci; Zdravniška posvetovalnica za bolno deco (ki jo vodi primarij »Dečjega doma« g. dr. Dragaš); Gospodinjski kotiček (ki prinaša obilo nasvetov za naše gospodinjstvo). Revija »Žika« druži vse ljubitelje izvrstnih Žikinih proizvodov, dobiva pa jo brezplačno vsak interesent, ki se prijavi na naslov: Pražarna Žika, Ljubljana — VIČ.

* **Zlati pesek iz Mure in Drave** izpira v Medmurju kakih 600 kmetov. S tem poslom se posebno bavijo kmetje iz Dolnjega Vidovca v preloškem srezu. Mnogi prebivalci te vasi nimajo nobenega drugega posla in zaslužka. Ljudstvo jih imenuje zlatarje. Dovoljenje za izpiranje zlata iz obeh rek so dobili Medmurci že leta 1776. od cesarice Marije Terezije. Pozneje so dobivali taka dovoljenja od davčnih uprav, zdaj pa imajo dovoljenje od finančnega ministrstva. Zlatarji za so kljub zlatu vsi veliki siromaki. Iz Drave izpirajo zlato do Barča. Zlato se izpira od pomladi do pozne jeseni. Po reki vozijo s čolni, orodje za izpiranje zlatega peska pa je zelo preprosto. Ko se napotijo na delo, vzamejo zlatarji s seboj tudi šotore,

da pod njimi prebivajo ob reki, kjer se jim zdi izpiranje uspešno.

* **Nov marsejski atentator prijet.** Pariški »Matin« poroča, da je pariška policija aretirala že dolgo zasledovanega madžarskega strahovalca Budaya. Pri njem so našli celo zalogo orožja in listine, glaseče se na 34 različnih imen. Največjo pozornost je zbudilo dejstvo, da so našli pri njem načrt Marseille, v katerem je bila načrtana pot, po kateri se je imel voziti pokojni kralj Aleksander s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem, ki sta 9. oktobra postala žrtve atentata. Francoska oblastva domnevajo, da je Buday oni drugi atentator, ki je pa takrat pobegnil. Preiskava se nadaljuje.

* **Star borec za delavske pravice je umrl.** Te dni so v Zagorju ob veliki udeležbi pokopali staroupokojenega rudarja in hišnega posestnika Josipa Ravnikarja iz Kozin. Pokojnik se je mnogo boril za delavstvo in je prestal v življenju marsikatero grenko uro. Vzgojil je številno družino, ki zvesto sledi očetovim vzorom. Zadnji čas pa ga je čedalje bolj nadlegovala naduha, ki je prava knapovska bolezen, in ga je naposled spravila v grob.

* **Brezposelnost malo ponehava.** Dva nabiralca delavcev iz Francije sta prejšnjo nedeljo sprejela, kakor poročajo iz Zagorja, okrog 300 delavcev rudarjev. Odpotovali bodo, ko jih bo ponovno pregledal zdravnik iz Francije, kar se bo bržčas zgodilo v začetku decembra. Zdaj je na zagorski občinski deski nabit dopis, ki vabi rudarje od 25 do 40 let v Belgijo na delo. Obvestilo je prišlo preko Delavske zbornice. Kakor je videti, bodo zdaj prišli vsi poklicni rudarji, ki so še brez posla, do zaslužka in z njimi tudi še drugi.

* **Raziskovanje rud v Bosni.** V Bosni se mudijo že dalje časa rudarski strokovnjaki iz Nemčije, ki raziskujejo področja nekdanjih rudnikov. Znamenito rudarsko središče v srednjem veku je bilo pri Srebrnici. Tam so Dubrovčani do prihoda Turkov v Bosno kopali srebro, svinco in cink. Veliki rudniki so bili v srednjem veku tudi pri Olovi ob reki Krivaji med Sarajevom in Tuzlo. Tudi v okolici Foče so skladi bakra, svinca in cinka. Nemški strokovnjaki svojega raziskovanja še niso končali.

* **Tragično dejanje generala Tomića.** Te dni je poizkusil izvršiti samomor poveljnik Beograda, armijski general Vojislav Tomić. Ustrelil se je z revolverjem v srce. Rana je zelo nevarna. O vzrokih tragičnega dejanja se ni moglo nič zanesljivo zvedeti. Znano

na levi strani ceste je za trenutek obstala in stopila nato hitro skozi široka vežna vrata.

Nekaj sekund pozneje je bil že tudi Lutz pri vratih. Pogledal je v hišo, nato pa se obrnil, pomignil Fischerju, ki se je vozil nekaj korakov za njim, ter se hitro odpeljal nazaj in krenil na vzporedno Prestolonaslednikovo cesto.

Pogled skozi vrata v omenjeno hišo mu je bil namreč povedal, da je imela hiša prehod na vzporedno Prestolonaslednikovo cesto, in Lutz je bil razumljiv, da se bo ženska poslužila tega prehoda le, da se otrese morebitnih zasledovalcev.

Lutov sum je bil upravičen. Zasledovanka je res samo prekorčila prehod in šla počasi po Prestolonaslednikovi cesti in naposled stopila v Rupelmeyerjevo kavarno, najodličnejšo kavarno v Frankfurtu.

Pred hotelom Fürstenhofom tik ob kavarni sta detektiv Lutz in komisar Fischer stopila s koles in sledila mladi ženski v kavarno.

Ob Bismarckovem spomeniku je stal stražnik. Muschal je izpregovoril samo nekaj besed z njim, in stražnik se je postavil pred kavarno. Šele zdaj je sledil višji stražnik Muschal detektivu in komisarju v kavarno.

V vašo orientacijo, gospodje, moram pripomniti, da imam navado, predlagati strankam svoje prstane na žametastih blazincah. Čim je kak prstan prodan, takoj vstavim na njegovo mesto drugega.

Tako sem tudi zdaj storil. Neznanec je vzel več prstanov v roke, preiskal z drobnogledom, ki ga je imel s seboj, kakovost dragocenih kamnov in stavil nešteto vprašanj, ki so pričala, da je mož poznavalec draguljev.

Bil sem ves čas zelo previden in se nisem

dal premotiti od njegovega odličnega nastopanja. Vse prstane, ki jih je odložil, sem spet dal nazaj na njih mesta. Nenadno pa sem opazil, da je eden izmed prstanov zmanjkal, in sicer najdragocenejši vse moje zbirke. Ostro sem pogledal moža, a ta ni kazal prav nič vznemirjenosti ali zmedenosti. Pregledoval sem znova vse prstane in jih glasno preštel, a kupec se za vse to ni zmenil. Začel sem razločneje postopati.

Ko sem zaklical svojemu prodajalcu za take primere dogovorjeno besedo, ki ga naj onozori na sumljivo stranko, sem ostro pogledal moža in mu rekel: »Gospod, oprostite, moj najdragocenejši prstan je izginil! Možno je, da mirno pogledal v obraz in dejal: »Zakaj mi to pripovedujete? Kaj hočete reči s tem?«, »Ničesar drugega,« sem odgovoril, »kakor ugotoviti dejstvo.«

»Oprostite,« je rekel kupec ledeno mrzlo in odlično. »Sem grof Ferdinand pl. Laval. Kam je izginil vaš prstan, ne vem. Vsekako sklepam iz vaših besed, da sumite mene. Zato zahtevam, da me takoj preiščete ob prisotnosti priče. Takoj! Ali razumete?«

Kavarna v zgodnjih popoldanskih urah še ni bila preveč obiskana. Kakor je v takih lokalih navada, so bili tudi tu zasedeni predvsem sedeži zof ob stenah, med tem ko so bile mize sredi sobane in v bližini orkestra še prazne.

Pred mizo, za katero je že čakaje sedel mlad, gladko obrt gospod, je stala dama, zaradi katere so Lutz in oba policijska uslužbenca prišli v kavarno. Dama je pravkar slačila plašč. Eden izmed natakarev je stopil pred njo, ji vzel plašč in ga obesil na

eno izmed garderobnih stojal, ki je ločilo mizo, za katero je sedla, od stranske mize.

Lutz in oba policijska uslužbenca so na videz nebržno zasedli to stransko mizo in poslušali, da bi ujeli kakšne besede, ki sta jih izmenjavala tiho in pridušeno gospod in dama v francoščini.

Natakar je prinesel naročeno kavo. V tem trenutku je Lutz namignil komisarju. Med tem ko je Muschal začasno mirno obsedel za svojo mizo sta Lutz in Fischer stopila k sosedni mizi in sedla k dami in gospodu, ne da bi izpregovorila besedico.

Presenečen je par umolknil, in gospod je lažno prebledel.

»Ali želite govoriti z menoj, gospoda?« je vprašal francoski.

»Da!« je odvrnil Lutz v nemščini. »Želiva, da vidva oba mirno, kar bo le v vašem interesu, zapustita lokal v družbi z nama.«

Fischer je med tem potegnil iz žepa svojo policijski legitimacijo in jo položil pred nju na mizo. »Midva sva od kriminalne policije,« je dejal.

»Ne razumem vsega tega, gospoda,« je dejal gospod in hitro segel z desnico v žep v telovniku. Bliskovito naglo je prijel Lutz roko in jo obdržal z železno močjo.

»Dovolite, prosim,« je menil komisar, »te lepe reči ste nam menda pravkar hoteli izročiti?« Lutz je mirno vzel dva zlata prstana in eno zapestnico iz roke razkrinkanega lopova in jih vtaknil v svoj žep.

Ob bifeju so postali na prizor že pozorni.

»Lepo prosim!« je zaradi tega rekel Fischer in vstal. »To sta pač vaš klobuk in plašč. Poravnajte kavarniški račun, a odslej bo nekaj časa skrbela za vaju država.«

je, da se general Tomić zadnje čase ni dobro počutil in je bil zato precej potr. General Tomić je rani podlegel.

Ogromna škoda na Dolenjskem zaradi naliva in snega. Po raznih krajih na Dolenjskem sta naliiv predzadnje sredo in nato sneg v četrtek napravila veliko škodo. Od Mokronoga naprej proti Sevnici je Mirna vse poplavlila in so stali telefonski drogovi do 1.50 m v vodi. Sneg pa je po lepih bukovih gozdovih polomil mnogo drevja in se je daleč naokrog razlegalo grozno pokanje.

Po nesreči ustreljen. V Lučinah pri Trati se je avgusta letos primerila huda nesreča. Mladi Maks, posestnikov sin, je hotel prodati svojemu prijatelju Janezu Oblaku pištolo. Nenadno pa je počil strel. Krogla je zadela Janeza v trebuh. Obstreljenec je drugi dan umrl. Pred kazenskim sodnikom-podincem v Ljubljani se je Maks te dni zagovarjal zaradi zločina usmrtnitve iz malomarnosti. Bil je obsojen na 900 din denarne kazni, odnosno na 15 dni zapora pogojno za dve leti.

Samomor Slovenca pri Osijeku. Te dni dopoldne so našli v gozdiču pri Osijeku obešenega mizarja Dragotina Cerjaka iz Brežic. Pokojnik je štel 52 let. Njegovo truplo je viselo v gozdu že dolgo. V žepu so našli poslovnico pismo, naslovljeno na ženo, bivačo v Münchenu. Pismo je bilo pisano 18. septembra in najbrž se je Cerjak že takrat obesil. Vse kaže, da ga je beda pognala v smrt.

Zalostna smrt samotarja. V Kladezni ulici v Ljubljani je stanoval 74-letni Koleča Franc, ki je bolehal že nad 20 let. Nedavno zjutraj niso mogli priti do njega, ker so bila vrata zaprta. Obvestili so o tem policijsko stražnico in stražnik je vdrl skozi okno v sobo, kjer je našel starčka obešenega na kljuko ob vratih. Starčka je pognala v smrt najbrž dolgotrajna bolezen.

13 letni fant se je hotel v šoli obesiti. V neki šoli na Gorenjskem se je hotel trinajstletni Stanko obesiti na vrvi, ki je visela pri tabli. Učiteljica je namreč nekaj fantov po pouku pridržala v šoli in so morali izvršiti nalogo. Za nekaj minut se je odstranila iz razreda, a ko se je spet vrnila, se je čudila, ker je bilo v razredu vse tiho. Pogledala je po razredu in zdelo se ji je, da so otroci čudno preplašeni. Zato jih je izpustila iz razreda. Šele drugi dan je izvedela, da je Stanko takoj po njenem odhodu stopil k tabli in se obesil za vrvi. Otroci so bili tako preplašeni, da si nobeden ni upal blizu. Fant je postajal

Lutz je bil med tem pristopil k dami. Prav vljudno ji je pomagal obleči plašč in ji je ponudil roko, katere se je prisiljeno se smejljivo oklenila. Orkester je pravkar zaigral veselo popevko, ko so možje postave odvedli iz kavarne oba sleparja z dragulji.

Pred kavarno je stal Muschal, ki je bil že naročil avto za prevoz.

Ko sta prišla iz lokala oba para, je stopil v avto in sedel poleg dame, ki jo je bil Lutz v vozilo skoroda porinil. V avto je nato stopil komisar s svojim aretirancem.

»Kam?« je vprašal šofer.

»Na policijski prezidij...« je odvrnil Lutz in zaprl vrata.

Naslednjega dne so prinesli vsi frankfurtski časopisi naslednjo enako se glasečo vest:

Aretacija mednarodne sleparske družbe. Že več kakor dva tedna so bile tukajšnje trgovine z dragulji in zlatino žrtve pretkanjih sleparjev. Včeraj pa se je posrečilo kriminalni policiji aretirati dva zločinca v neki kavarni v notranjosti mesta. Gre za belgijskega državljanja Pierreja Stasseja iz Lütticha in njegovo ljubimko, 26 letno modistko Ano Hackspielovo iz Remscheidta. Trefji je artist Alojz Huthsteiner iz Ingolstadta. Tega je sinoči prišla kriminalna policija v neki gostilni v starem mestu. Na Stassejevem stanovanju na Battonovi cesti so našli večjo množino dragocenosti (prstane, zapestnice, verižice in ovratnice) in razno žensko perilo, ki skoro gotovo tudi izvira od tatvin. Policija je vse blago zaplenila. Oškodovanci naj se javijo na policijskem prezidiju, oddelek VI., soba 543., kjer si lahko ogledajo zaplenjene reči. Kakor doznavamo, ima največjo

že ves siv v obraz, vendar ni hotel popustiti. Šele, ko je slišal, da prihaja v razred učiteljica, se je hitro oprostil vrvi in sedel v klop. Otroci so ji pripovedovali, da je čudni fant rad uganjal vsakovrstne neumnosti, da je požiral radirke in druge šolske potrebščine in razkladal otrokom, da junak noče ubreti naravne smrti. Učiteljica se je zanimala za vzgojo fanta in izvedela, da je rasel v silno bednih razmerah prepuščen sam sebi. Bil je po naravi zelo nadarjen in močno nagnjen k čitanju. Ker ga nikdo ni svaril pred slabim tiskom, je bral vse, kar je dobil. Slabo štivo je tako vplivalo nanj, da je že večkrat iskal priložnosti za samomor.

Za opeklina mi je umrla 6letna Rozika Odlazkova, hči posestnika na Ciglanci nad Zagorjem.

Komaj so iz ognja rešili 17 tisočakov. Štuno je doletela požarna nesreča. Sredi dopoldneva je začela goreti Brojanova domačija. Sosede so bili opozorjeni na požar zavoljo mukanja živine in so se hitro lotili reševanja, ker Brojanovih ni bilo doma. Ogenj je imel lahko delo, ker je bila streha krita s slamo. Zgorelo je vse, stanovanjski prostori, hlev in gospodarski prostori. Med tem ko je hiša že gorela, je prispel domov domači sin. Tako rekoč zadnji trenutek, kajti sicer bi bil ogenj uppelil 17 tisočakov, ki so jih imeli spravljene v omari. Omara je že gorela, ko so jo spravili na prosto s kavlji. Ni pa bilo mogoče rešiti nekaj tisočakov, ki so jih imeli spravljene v spalnici. Za rešeni denar jim seveda ne bo mogoče postaviti nove domačije. Brojanovi so nujno potrebni pomoči.

Za zastrupljenjem krvi umrl 41letni posestnikov sin Anton Doberšek iz Stopna pri Makolah je oral in se ranil na nogi. Ker mu je začela noga otekati, je prišel po pomoč v bolnišnico. Zastrupljenje pa je med tem obseglo že vso nogo in je bila vsa zdravniška pomoč zaman.

Smrt pod prevrnjenim avtom. Na Ježah pri Črnučah se je zgodila huda avtomobilska nesreča. Od opekarne na Črnučah, ki je last tvrdke Kronerger in Piculj, je proti Zalogu, kjer grade poslopje razkuževalnice, krenil tovorni avto, naložen z opeko. V kabino k šoferju sta prisleda dva delavca, na kup opeke pa je splezal 29-letni delavec Ferdinand Kozlar, po rodu iz Dolenje Bistrice pri Črensovcih v Prekmurju. Ker je nad vsem Ljubljanskim poljem ležala gosta megla, voznik na cesti ni imel razgleda. Malo preden je avto privozil do odcepa ceste pro-

zaslugo pri aretaciji sloviti kriminalni komisar Fischer, ki je Stasseja in njegovo ljubimko presenetil prav v času, ko sta hotela odpotovati iz Frankfurta. Stasse je imel že kupljeni vozovnici za Bruselj.

KONEC.

× Duhovščina v Nemčiji se ne sme udeleževati politike. Vodstvo narodno-socialistične stranke je izdalo posebno odredbo, s katero je prepovedalo sprejemanje katoliških, protestantskih in drugih duhovnikov v stranko. V utemeljitvi odredbe pravi, da je treba za vsako ceno onemogočiti vpliv katerekoli cerkvene politike na narodno-socialistične pristase.

× V Indiji so se rodili šestorčki. Iz Londona poročajo, da je neka ženska v Indiji rodila šestorčke, ki so vsi zdravi. Mati je sestrična nekega angleškega oficirja v Indiji. Če je bilo že rojstvo kanadskih petorčic svetovna senzacija, je tem večja senzacija to poročilo, ki prihaja iz Indije. Medicini ni zabeležila še nobenega primera, da bi ostali šestorčki živi in zdravi, kakor je baje v tem primeru. Sploh se je zgodilo, kolikor vemo, doslej samo enkrat, da so se šestorčki rodili. Po neki statistiki pridejo trojčki enkrat na 8000 porodov, četvorčki na 800.000 porodov, petorčki pa na 50 milijonov porodov. Med tem ko imamo o porodih petorčkov zanesljive podatke tudi iz prejšnjih časov, je v največjem času samo Vasalli l. 1888. videl šestorčke. Ta primer, ki so ga takrat smatrali za nemogočega, se je zgodil v Castagniolliju pri Laganu. Toda otroci so umrli.

ti Sv. Jakobu, mu je prišla nasproti neka mlekarica. Šofer se ji je hotel izogniti, pa je v naglici zaokrenil preveč h kraju ceste, pod katero visi ostra strmina. Avto se je prevrnil in kup opeke je pokopal pod sabo Kozlarja, da je na mestu obležal mrtev, med tem ko se potnikom v kabini ni pripetilo nič hudega. Pokojni Ferdinand Kozlar je bil zaposlen pri stavbnem podjetju Antona Mavriča, ki gradi poslopje razkuževalnice v Zalogu.

Nesreča. Hlod je udaril 28-letnega posestnikovega sina Marovta Franca v Gornjih Gorčah pri Braslovčah in mu razbil spodnjo čeljust. Ponesrečenec je bil prepeljan v celjsko bolnišnico.

Zaradi požiga deset mesecev. V Brezjah pri Domžalah je 13. oktobra krovce Janez Drčar iz Krtine zažgal svinjak posestnika Gregorija Žavbija. Domači so ogenj takoj opazili in požar s pomočjo gasilcev naglo pogasili. Pogorel je samo svinjak. Janez Drčar je bil obsojen na deset mesecev.

Veliko sleparstvo na račun sreskega cestnega odbora. Pri cestnem odboru v Mariboru izplačujejo zdaj dobavo gramoza. Med dobavitelji gramoza je bil tudi posestnik Josip Rojko iz Sp. Dupleka in te dni se je pojavil v pisarni cestnega sreskega odbora mož, ki je dejal, da je Josip Rojko in da je prišel po denar. V pisarni so mu odšteli na roko 10 tisočakov, ki jih je mož spravil v žep, podpisal pobotnico in šel. Drugi dan pa je prišel v pisarno drug mož, ki je dejal, da se piše Josip Rojko in da je prišel po 10.000 din, ki jih mora dobiti za dobavljeni gramozi. V pisarni so ga debelo gledali in mu pajasnjevali, da so ta znesek že prejšnjega dne izplačali Josipu Rojku osebno. Začeli so moža z nezaupanjem motriti, a so kmalu dognali, da je šele ta mož pravi Rojko. Takoj je bila o sleparstvu obveščena policija, ki je začela preiskavo.

S sleparstvom sta prišla do tombolskih dobitkov. Pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju sta se zagovarjala delavec Lovrenc Komovec in njegov brat Ivan. Oba sta pristojna v Planino pri Rakeku in stanujeta v Vižmarjah pri Ljubljani. Obtoženca sta pri raznih tombolah ponarejala številke na tombolskih kartah. Tako sta na sleparski način dobila leta 1935. na tomboli gasilnega društva v Hrastniku šivalni stroj. Letos 25. julija je Lovrenc Komovec sam dobil na tomboli gasilnega društva na Dobrovi pri Ljubljani možko kolo. 8. avgusta pa sta oba dobila na tomboli Prosvetnega društva v Škofji Loki možko in žensko kolo. Ko sta hotela 20. avgusta na gasilski tomboli steklarjev v Hrastniku z istim sleparstvom priti v posest motornega košesa, so to takoj odkrili in storilca prijeli. Obtoženca sta bila že večkrat kaznovana. Prisileparjene dobitke sta prodajala pod imenom Trnovšek. Lovrenc Komovec je bil obsojen na dve leti robije, na 300 din denarne kazni in izgubo častnih pravic za dobo treh let. Ivan Komovec pa na osem mesecev strogega zapora, 400 din denarne kazni in izgubo častnih pravic za eno leto.

Tatovi telefonske žice. Poštna uprava je prijavila ljubljanski policiji, da neznani okrog barjanskih vasi kradejo telefonsko žico. Ko je te dni ponoči spet izginilo več žice pri Tomišlju, je policija poizvedela pri ljubljanskih trgovcih, ali niso morda dobili na prodaj te vrste blaga in na dan je prišlo, da je neko podjetje kupilo več ko 40 kg razsekane bakrene žice. Policija je o tem obvestila orožnike na Igu, ki so nato aretirali neko žensko iz Iške vasi in dva možka. Aretiranci so tatvine priznali.

Dva zasledovanca. Nedavno ponoči je bilo vlomljeno v hišo nekega posestnika v Zasipu pri Zg. Gorjah. Vlomilec je odnesel 5300 din v bankovcih po 1000 in 100 din, nekaj starega avstrijskega drobiža ter nekaj obleke. Kakor so dognali orožniki, je vlomilec že dolgo zasledovani Stefan Eržen iz Železnikov, ki je po tatvini odšel nekam proti Ljubljani. Nekaj obleke je bilo ukradene tudi posestniku Francetu Koviču v Selah. Tatvino ima na vesti pobotni urar Tone Melinšek, ki je tam prenočeval.

* **Ujeti tihotapci.** Te dni so obmejni organi v bližini Rankovcev prijeli pet tihotapcev, ki so imeli pri sebi 20 kg saharina, 20 litrov petroleja, večjo količino vžigalnikov in kamentkov.

* **Mlada sleparka.** V neko draguljarno na Jesenicah je prišlo čedno dekle in prosilo v imenu neke ugledne gospe, da bi ji dali več zapestnic, da bodo gospa mogli izbrati, ker sami ne utegnejo priti v trgovino. Ime tiste gospe, ki je baje poslala tega čednega deklica po zapestnice, je zvenelo dovolj glasno, da so v trgovini zapestnice takoj dali. Dekle pa jih je neslo seveda drugam, ker si je ime tiste gospe le izposodilo. Ko so jo prijeli, je priznala še nekaj drugih tatvin. Šteje šele 17 let in ni Jeseničanka.

* **Tihotapstvo z madžarskim tobakom še vedno cvete v Medmurju.** Financarji v Čakovcu so dognali, da se mesareki pomočnik Ivan Murković bavi s tihotapstvom. Zato so ponoči naredili zasedo ob njegovi hiši. Kmalu je na kolesu pridiral Murković z dvema zavojema. Ko pa je opazil financarje, je odvrzel zavoja in pobegnil v noč. V zavojih je bilo 40 kg tobaka. Ko so pa financarji še dalje čakali ob hiši, jim je padel v past neki pekovski pomočnik, ki je prinesel prav tako 40 kg tobaka. Drugega so prijeli, prvi jo je pa najbrž popihal preko meje.

* **Velika tatvina.** Te dni se je pripeljal a po opravkih s svojim kolesom trgovska vajenka Gošnikova Marija, uslužbena pri trgovcu Feliksu Kosu v Turnišah. Ko je stopila v neko trgovino, je naslonila kolo, na katerem je imela tudi dva zavitka blaga, k zidu. V trgovini se je zadržala le dobri dve minuti. Ko pa se je vrnila na cesto, je opazila, da ji je nekdo med tem časom ukradel kolo in oba zavitka. Kolo je bilo vredno 1400 dinarjev, zavitka z blagom pa 700 din. tako da trpi uboga vajenka 2.100 din škode. Tatvina je bila takoj prijavljena orožnikom. Razpisana je tudi nagrada din 400, ki jo dobi oni, kdor izsledi tatu.

* **Umor 24 letnega dekleta.** Pred goriškim kazenskim sodiščem se je končala razprava proti zločincem, ki so bili obtoženi, da so julija letos umorili 24 letno Rino Gerominovo, katere truplo so našli na polju. Ker je bil obraz dekleta silno zabuhel, so oblastva sprva mislila, da se je mladenka zadušila. Toda svetogorski orožniki so po kratki preiskavi dognali, da je bila Gerominova žrtev nasilne smrti in da jo je umoril mladoletni Jože Pavlin. Pavlin je imel z Rino razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Fant je sam osebno poskušal pri dekletu plod odpraviti. Med svojim početjem pa je dekle zgrabil za vrat in ga zadavil. Potem ga je zavlekel na polje, kjer ga je še z nožem mrtvega obdelal, tako da bi nastal vtisk, da je bila mladenka napadena od roparjev in pri tem ubita. Zločinec Pavlin je dejanje priznal. Na sodišču so tudi dognali, da je Pavlin svojemu dekletu tudi nasilno vlival v usta neko čudno tekočino, ki naj bi bila plod odpravila. Tekočina je grlo zaprla. Ker je imel mladi zločinec dobrega branilca, ki je dokazoval, da je bilo dekle že mrtvo, ko ga je Pavlin davil, je dobil milo kazen: samo dve in pol leta robije. Javno mnenje sodi, da je bila kazen premala.

* **Zasledovana tatvica.** Ljubljanska policija je dalje časa zasleduje znano tateljico tuje lastnine 33 letno Danico Tomažinovo z Rake na Dolenjskem, ki se pa navadno zadržuje v Ljubljani. Danica je ukradla neki stranki, stanujoči na Cesti dveh cesarjev, več obleke, Mariji Fendetovi na Primorskem pri Kranju pa 5300 din in nekaj obleke. Zasledovanka je srednje precej debele postave.

* **Hlapec je usmrtil svojo gospodinjjo.** Te dni je napadel domači hlapec Franc svojo delodajalko Ano Vrtovškovo, vdovo po višjem sodnem oficijalu in znano posestnico v Kozjem, ter jo z nožem tako nevarno oklal, da je izdihnila. Vzrok sirovega napada bo pojasnila preiskava. Pokojnica je zapustila hčerko učiteljico go. Vilmo, ki je poročena z učiteljem g. Kladnikom v Sevnici, hčerko Ano, ki je doma, sina Antona, kapetana I. stopnje v Banjaluki, in sina poročnika, ki je hkratu slušatelj tehnike v Beogradu. Hudo

prizadeti rodbini naše iskreno sožalje, dobri pokojnici pa bodi ohranjen blag spomin!

* **Ženitveni siepari aretirani.** Mariborska policija je aretirala 41 letnega trgovskega potnika Karla Pirherja, ki ga je zasledovalo okrožno sodišče v Celju zaradi prevare, ker je kuharici Antoniji Kavčičevi iz Zalca izvalil 15.000 din.

* **Skrivnostna smrt zagrebške Slovenke.** Zagrebška policija se bavi s skrivnostno smrtjo vzgojiteljice Rozalije Lorbekove, stare 27 let in po rodu iz Šoštanj. Nedavno zvečer je izjavila gospodinja, da gre na neko zabavo. Vrnila pa se je že po dveh urah ter se je pritoževala nad silnimi krči v želodcu. Gospodinja je čula vso noč pri njej in ji skušala lajšati bolečine. Zjutraj je pozvala zdravnika. Ko pa je prišel, je Lorbekova že umirala. Zdravnik je izrazil mnenje, da je bila brzkone zastrupljena, ter je odredil raztesljenje, ki je pokazalo, da je umrla zaradi notranjega krvavenja.

* **Okrožni urad za zavarovanje delavcev sta osleparila.** Dne 3. septembra je 47-letni tkalec Rudolf Pogorelec prijavil okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Mariboru, da se je pri delu v tkaninski tovarnici Hutter in drug ponesrečil in si pri tem poškodoval nogo. Dobil je hranarino in vso zdravniško pomoč. Pozneje se je izkazalo, da je Pogorelec dobil poškodbe ob priliki šaljivega spopada s 26-letnim Josipom Hanželom. Urad je oba ovadil državnemu tožilstvu zaradi prevare in sta bila oba obsojena na dva meseca strogega zapor in 60 din denarne kazni pogojno za dobo dveh let.

Popotnikova torba

Mršecha vas in okolica potrebuje odtok vode

Mršecha vas, novembra.

Leto se nagiblje h koncu. Leto, ki se je zavoljo stalnega deževja in poplav v kmetijsko-gospodarskem pogledu pri nas tako slabo obneslo, kakor še nobeno v zadnjih 50 letih.

Skozi vse leto smo brali časopisna poročila iz raznih krajev o silnih poplavih, nevihtah in toči, samo iz našega kraja ni bilo slišati nič, čeprav nam je Krka priredila kakih 10 poplav. Vsakikrat je bilo na stotine hektarov njiv in travnikov pod umazano vodo. Škoda je neprecenljiva. Dne 10. t. m. dopoldne je spet pričelo močno deževati. Dež je padal ves dan in ponoči še sneg. Krka je čez noč močno narasla in v jutrnih urah je bilo spet vse pod vodo, ki je uničevala jesensko setev in le počasi odtekala.

Kakor zmerom so tudi zdaj najbolj prizadete vasi Dobrova, Drama, Čučja mlaka, Hrvaški brod, Mršecha vas, Zameško, Cisti breg, Koprivnik, delno tudi Malence in mesto Kostanjevica.

Z majhnimi izjemami nobeden posestnik v teh vaseh ni pridelal toliko ajde, kolikor jo je vsejal. Isto je s krompirjem. Ni ga za hrano ljudem, ne za krmo svinjam, ki so glavni vir dohodkov v teh krajih. O semenu pa ni govora. Naloga banovine je, da pošlje prihodnje leto v te kraje dober semenski krompir in ajdo, a pravočasno, ker se prepozna setev ne obnese. Spričo takih razmer je tudi nujno potrebno, da se znatno znižajo davki, zlasti avtonomne doklade, ki jih posebno bridko občutimo.

V enem izmed zadnjih »Domoljubov« smo brali, da namerava banovina osušiti grosupeljsko kotlino. Voda bi se seveda napeljala v Krko, spričo česar bi imeli potem pri nas še nekaj prej in več vode. Bela krajina dobi po isti vesti vodovod. Načrti in proračuni za to da so že gotovi. Grede seveda v milijone. Mi pa bi nujno potrebovali vodoodvod za vso to vodo, ki pritaka od vseh strani v našo dolino. Sedanja struga reke Krke je za tolikšne množine vode mestoma mnogo prenizka, preplitva, tu in tam preveč vijugasta, svet bo raven. Zato je treba to strugo znatno razširiti, poglobiti in uravnati, ali pa zgraditi

poseben odtočni kanal v Savo. To bi bilo veliko javno delo, ki bi ga bilo treba začeti v eni ali drugi obliki čimprej, ker za našo dolino je odtok vode prav življenjskega pomena.

Uspel sestanek JNS v Mariboru

Maribor, novembra.

V petek zvečer je bil v gornjih prostorih mariborskega Narodnega doma sestanek, ki ga je sklicala sreska organizacija JNS za Maribor. Stevilne somišljenike je toplo pozdravil predsednik sreske organizacije dr. Franjo Lipold. Opravičil je zadržanega poslanca g. Lukačiča, nato pa s prisrčnim pozdravom dal besedo poslancu Prekoršku, ki so ga povzročili zborovalci sprejeli s toplim ploskanjem. V poldrugournih izvajanjih je poslanec g. Prekoršek obravnaval predvsem dva najvažnejša dogodka v zadnjem času: umaknitev konkordata in podpis zagrebškega sporazuma z dne 8. oktobra. Nato je razpravljal še o sklepih škofovske konference v Zagrebu o politiki slovenske JRZ, o »slovenskih fantih« in o delovanju za obnovitev bivše SLS. Opozarjal pa je tudi na pereča socialna in gospodarska vprašanja, ki se puščajo v nemar.

Daljši čas trajajoče p'oskanje je sledilo poslančevim izvajanjem, ki so jih poslušalci že tudi poprej spremljali s ponovnimi izrazi pritrdjevanja in odobravanja. Nato se je razvil še živahen razgovor. Posebno globok vtis so napravila izvajanja upokojenega šolskega upravitelja in znanega preizkušenega nacionalnega borca g. Knafliča, ki je pozival navzočne k velikim jugoslovenskim idealom.

Zaključne besede je izpregovoril predsednik dr. Lipold in poudarjal, da je misel narodnega in državnega edinstva treba varovati kakor punčico svojega očesa. Narodno in državno edinstvo predstavlja ono osnovo, na kateri se je Jugoslavija zgradila. Ta vzvišena misel naj nas izoodbuja k politični borbenosti. Okoli te zastave naj se zbirajo vsi jugoslovenski nacionalisti v Mariboru. Pozivajoč navzočne zborovalce, naj vztrajajo v zvestobi do programa JNS, je dr. Lipold zaključil zbor.

Avstrija nam vrača nevarne zlikovce

Maribor, novembra.

Ko je v Selnici ob Dravi nedavno zjutraj prišel občinski sluga v občinsko pisarno v Jagričevi hiši, je našel tam vse narobe. Ena ročna blagajna je bila odprta, druga je manjkala, v pisalnih mizah so bili odprti vsi predali, vrata na pisarni pa zaprta. Bilo je jasno, da je bil izvršen vlom. Le to se je čudno zdelo, kako je mogel priti vlomilec pri zaprtih vratih v pisarniške prostore. Takoj so bili o vlovu obveščeni funkcionarji občine in orožniki v Selnici.

Preiskava je dognala, da je vlomilec odnesel železno ročno blagajno, v kateri so bile razne listine in 700 din gotovine; drugo ročno blagajno je pa kar na mestu samem odprl ter vzel iz nje 1000 din gotovine. Sprejledal je le v predalu kuverto, v kateri je bilo 800 din. Velike železne blagajne, ki stoje v pisarni, pa se sploh ni lotil, ker očitno ni imel pripravnega orodja.

Dejstvo, da ni bilo najti različnih prstnih odtiskov, je pokazalo, da je bil na poslu že izurjen vlomilec. Sum je padel takoj na čudnega gosta, ki je prejšnjega dne prispel v Selnico. Je to 25-letni brezposelni delavec Ivan Wutterer, rojen v Brucku v Avstriji, pristojen pa v Selnico ob Dravi. Pred nekaj dnevi so ga Avstrijci izgnali v našo državo ter ga izročili mariborski policiji. Ta ga je poslala na odgonsko postajo, odkoder so ga napotili v njegovo pristojno občino. Wutterer je prišel v Selnico ob Dravi ter se je javil v občinski pisarni. Moral je precej časa čakati v predsobi, da je prišel na vrsto, pa je izbral to čakanje za to, da si je vse natančno

ogledal. Potem je dobil na občini podporo v znesku 20 din ter je dejal tajniku, da bo šel nazaj v Maribor. Šel pa je samo v bližino gostilno, kjer si je kupil kos slanin in kruha ter se najedel, potem pa se je splazil nazaj v pisarno ter se v predsobi skril za velik zaboj poleg omare za akte. V tem skrivališču je tičal toliko časa, da so vsi šli iz pisarne. Ponoči se je potem spravil na delo. Roke si je namazal s slanino, da ne bi pustil nikjer prstnih odtiskov. Kljub slanini pa so odkrili nekaj odtiskov.

O vlomilcu so bile obveščene vse postaje ob meji in avstrijska oblastva, ter je zelo verjetno, da jo je nepridiprav odkuril nazaj v Avstrijo.

Za skoro 200.000 dinarjev ga je okradel

Šratovci, 13. novembra.

Ko se je predzadnjo nedeljo zvečer vrnil preužitkar Štibler Jožef iz Radencev domov v Šratovce pri Gornji Radgoni, je na veliko presenečenje zapazil, da so bila vrata njegove stanovanjske sobe s silo odprta, v sobi pa je bilo vse premetano. Na prvi pogled je bilo jasno, da je nekdo v odsotnosti Štiblerja stikal po njegovi sobi, iz katere je odnesel po navedbi Jožeta Štiblerja precejšen plen. Ukradeni so mu namreč bili predalček nočne omarice, ki je imel skrivno dno, v katerem so bili shranjeni tisočaki in stotaki za celih 36.000 din, nadalje hranilna knjižica Kmet-ske hranilnice v Murski Soboti z vlogo 83.000 din, dve hranilni knjižici Hranilnice in posojilnice v Radencih z vlogama 52.196.25 din in 7.700 din, več zadolžnic in menic, med temi tudi zadolžnica njegovega zeta za 10.000 din, 12 avstrijskih srebrnih petkronskih novcev, srebrna žepna ura, nekaj perila in posteljna odeja, tako da trpi oškodovanec po lastnih navedbah okrog 198.000 din škode.

Po lastnih navedbah je Štibler pri prihodu domov opazil na dvorišču nekega moškega, ki je nato izginil v temni noči. Uvedena je vsestranska preiskava in je upati, da je že odkrita sled za vlomilcem, katerega ni iskati v zloglasnem Urbanču, kakor domnevajo nekateri ljudje, temveč neki osebi, ki jo ji bile razmere Jožeta Štiblerja dobro znane, že utrta.

Prekupčevalci s hranilnimi knjižicami in denarni zavodi se na ukradene hranilne knjižice opozarjajo.

Noši na tujem

kolonij naših ameriških rojakov

Cleveland, oktobra.

V Vancouveru sta se poročila Jože Kastelic in Tončka Sedlarjeva, hči Antona Sedlarja iz Novega mesta. V Finleyvilleju pa sta se vzela Franc Suštar in Helena Posega.

V Clevelandu imajo vse narodnosti v mestnem parku določene obširne parcele za svoje narodne ali kulturne vrtove. Za parcele se je prijavilo 22 narodov posamezno, Slovenci, Hrvati in Srbi pa skupno kot Jugoslovenci. Slovenci in Srbi so takoj prevzeli tretjino stroškov, Hrvati se pa še niso odzvali vabilu. Tako so morali Slovenci prevzeti dve tretjini stroškov in tudi dve tretjini zemljišča, dokler se Hrvati ne bodo odločili. V jugoslovanskem kulturnem vrtu stoji tudi Cankarjev spomenik, in sicer v bližini Baragovega. Ameriški Slovenci so plačali za Cankarjev kip 275 dolarjev.

V Butteju se je zastrupila pri delu 22 letna Elza Petrovičeva, rojena v Ameriki.

V Clevelandu so umrli Roza Sintičeva, rojena Stankova, Marija Leganova, rojena Travnikova, stara 58 let, doma iz Glibokega pri Krki na Dolenjskem, Marija Rusova, rojena Krasovčeva, stara 83 let, doma iz Tratinika pri Loškem potoku, in Lojze Grčar, star 46 let, doma iz Št. Ruperta na Dolenjskem.

V Violettu sta umrla Josip Kastelic, star 45 let, doma iz Trebnjega, in Miha Metež, star 27 let, rojen v Ameriki.

V Mulanu je umrl Franc Lazar, star 42 let, doma iz Žirov.

V Elyju je preminila Georgina Božičeva, doma iz Krštine pri Črnomlju.

Ženski vestnik

Za kuhinjo

Meso na ruski način. Zmelji 30 dek govejega mesa na strojčku. Primešaj eno drobno sesekljano čebulo, malo popra, soli, eno jajce in eno v mleku namočeno in dobro otisnjeno žemljo. Zmešano meso položi v čisto krpo (krpo prej zmoli in dobro ožmi) in ga razvaljaj v velikosti srednje velike kože. V drugi enako veliki kozi pa speci jajčno jed iz treh dobro stepenih jajc, malo soli in sesekljane zelenega peteršilja. Ko so jajca pečena, jih zvrni na razvaljano maso. Meso nato zvij v obliki klobase, položi na pomazano pekačo in speci. Daš s solato na mizo.

Goveje srce. Goveje srce operi, poreži vse kože in dobro pretakni s slanino. V kozi razbeli mast, deni eno drobno zrezano čebulo, malo korenčka, peteršilja in zelene, vse drobno zrezano. Ko sta se zelenjava in čebula malo odušila, položi pripravljeno srce na zelenjavo in pokrito duši do mehkega. Med dušenjem srce večkrat obrni in po potrebi prilij malo vode, da se ne prismoči. Ko je srce postalo mehko, ga vzemi na topel krožnik, sok pa pretlači skozi sito. Pretlačen sok zlij nazaj v kožo in ko prevre, mešaje prilij osminko litra kisle smetane. Srce razreži na tenke kose in jih naloži v sok. Ko vse skupaj malo povre, je jed gotova. Zraven daš dušen riž, makarone, valjance in slično.

Leča v solati. Lečo operi in namoči v mrzli vodi. Nato jo pristavi z mrzlo vodo. Ko je kuhana, jo ocedi in pusti, da se shladi. Nato nalij na lečo malo olja, kisa, po potrebi še malo osoli, popopraj in dodaj eno drobno zrezano čebulo. Vse skupaj dobro zmešaj in daj namesto solate na mizo.

Krompirjev kipnik. Operi in olupi kilo krompirja, ga razreži in pristavi z mrzlo vodo. Ko je kuhan, ga ocedi in pretlači skozi sito. H krompirju dodaj žlico sirovega masla in malo vrelega mleka ter ga dobro zmešaj. Primešaj tudi malo soli. Med tem ko se krompir kuha, pa zmelji ali sesekljaj četrt kile kuhanega ali pečenega mesa. K mesu primešaj eno jajce, malo popra, zelenega peteršilja, dve sesekljani sardeli in eno drobno

zrezano in v masti prepraženo čebulo; kožo dobro pomazi z mastjo. Stresi noter polovico pripravljenega krompirja, ga razravnaj in nadevaj z mesom. Po mesu pomazi še drugo polovico krompirja. Po krompirju pa polij dve žlici razpuščenega sirovega masla. Kozo postavi nato v pečico in peči krompir približno pol ure. Daš kar v posodi s solato na mizo.

Torta z gnjatjo. Mešaj, da naraste, štiri rumenjake, štiri žlice sladke smetane, štiri deke sirovega masla in štiri žlice moke. Posodo za torto pomazi s sirovim maslom, zlij noter testo in speci. Pečeno testo naj se shladi, nato prereži na polovico in nadevaj. Nadev: 10 dek gnjati in 10 dek špeha od gnjati drobno sesekljaj, primešaj en rumenjak in malo smetane. S tem nadevom nadevaj torto. Postavi jo še za kake četrt ure v pečico, nato jo posuj z naribanim sirom in daj toplo na mizo. To torto lahko daš za večerjo in zraver še solato.

Praktični nasveti

Če imaš trdo kožo na nogah, tedaj si okopli vsak večer noge v topli vodi, na trdo kožo si pa deni salicilni obliž (ki ga dobiš v lekarni), zjutraj pa ta obliž odstrani s čistim bencinom, da te ne bo tiščal v čevlju. Zvečer si ga spet priplepi na trdo kožo. Če to ponavljaš vsaj 14 dni, se bo trda koža sama odluščila in vse bolečine bodo prenehale.

Duh po tobaku odstraniš iz sobe, če obešiš čez noč mokro gobo ali kako veliko cunjjo. Ta vsrka ves duh po tobaku. Seveda moraš potem gobo ali cunjjo drugi dan dobro izprati, da spraviš neprijetni duh iz nje.

Ozeblina na nogah ali rokah najlažje pozdraviš, če okoplješ noge ali roke vsak večer v precej topli vodi, kateri primešaj kisa ali pa klorovega apna. Na liter vode daš dve žlici kisa, a klorovega apna samo eno žlico. Taka kopel naj traja 10 minut.

Podveze za nogavice, ki jih ponavadi nosijo ženske in otroci pod kolenom ali nad kolenom, so večkrat vzrok, da ženske v poznejših letih dobijo krčne žile. Ker so žile, bodisi pod kolenom ali nam njim vedno stisnjene zavoljo podveze, kri ne more tako krožiti, kakor bi morala. Zato naj si vsaka ženska sešije pas. Na pas naj prišije, na vsaki strani gumb. Isto tako naj prišije na nogavice gumb. V trgovini pa dobiš elastiko na gumbnice. Elastike potrebuješ prav toliko, kolikor za nadkolenske podveznice. Na pas zapneš elastiko, drugi konec elastike na nogavico.

Navadna redkev je zelo dobro zdravilo, če če te napadajo ponoči tesnobe v prsih. Redkev zribaj kakor hren, pomešaj z medom (vsakega pol) in zaužij eno žlico, preden greš spat.

Republika, ki je trajala

sedem mesecev

Državica Monako ima okrog 25.000 prebivalcev, San Marino okrog 14.000, a najmanj prebivalstva šteje baskiška republika v Pirenejih, to je komaj 6.000 duš. Malokdo pa ve, da smo imeli po svetovni vojni republiko, ki je štela komaj 1.000 prebivalcev in je obsegala samo eno vas.

Ko so l. 1918. Poljaki prekoračili bivšo nemško mejo, se je lotil prebivalcev vasi Svjete velik strah. Da bi odvrnili nevarnost vpada na njihovo ozemlje, so sklenili ustanoviti samostojno državo, ki naj bi ostala v nemško-poljskem sporu nevtralna. Kar so sklenili, so storili. Dne 6. januarja l. 1919. so se zbrali vaščani v vaški krčmi in ustanovili državni zbor republike Svjete. Za predsednika in zunanjega ministra je bil izvoljen župnik Hegemann in z njim je v župnišču zasedal ves ministrski svet, sestojel iz župana Drescherja, ki je bil obenem notranji minister, in vojnega ministra nadgozdarja Teske.

Ministrstvo za vojsko je bilo važno zato, ker se je bil »sovražnik« žele nevarno bližati. Takoj so sklicali obrambno moč republike; 120 mož, oboroženih z lovskimi puškami. Razen tega so imeli še dve strojinici, ki sta bili

ostali po vojni v vasi. In zgodilo se je pravo čudo: nove republike ni priznala samo Nemčija, ki je imela pri tem svoje račune, temveč tudi Poljska in zavezniki, ki so poslali v krčmo posebno komisijo.

Poljaki, ki bi bili igraje vdrli v novo državo in jo izbrisali iz zgodovine že prvi dan njenega obstoja, so se ustavili in res niso prekoračili njene meje. Samostojna republika Svjete se je ohranila. Njeni ministri so se odločno pogajali s Poljaki, dokler republika sama ni predlagala zavezniški komisiji svojega konca, da bi se spet združila z Nemčijo. Sedem mesecev je trajala ta najmanjša evropska država.

Svjete živi seveda še zdaj od svoje slayne preteklosti. Krčma, kjer je zasedal državni zbor, je dobila lani ponosen naslov »Zgodovinska gostilna«. Na njenih stenah vise slike treh ministrov, izmed katerih je minister za vojsko že umrl. Visi pa tudi slika zavezniške komisije, ki je zasedala v isti gostilni. Ohranil se je tudi župnijski pečat, ki je bil takrat državni pečat. Samostojna republika je izdajala celo svoje potne liste.

Radio Ljubljana

od 21. do 28. novembra

Nedelja, 21. novembra: 8.00: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). 8.15: Prehous cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve 8.45. Verski govor (ravnatelj Jože Jagodic). 9.00: Čas, poročila, spored. 9.15: Koncert Bežigradskega pevskega društva, vmes originalna švicarska godba (bratje Malenškovi). 11.00: Otroška ura: Teta Marička kramlja in prepeva. 11.30: Koncert radijskega orkestra (solistka Ksenija Vidaličeva). 13.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 13.15: Poskočne in vesele (plošče). 16.00: Medmurske narodne bo pel tercet Stritar. 17.00: Kmetijska ura: Tularemija in psevdotuberkuloza pri zajcih in drugih glodalcih (dr. Zibert). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: O naši znanosti (dr. Ivan Čaja, univ. profesor). 19.50: Slovenska ura. 20.30: Koncert poljske glasbe (pela bo Milena Štrukelj-Verbičeva, pri klavirju bo profesor Lipovšek). 21.20: Prenos plesne glasbe iz emonske kleti. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 20.30: Izseljenski večer.

Ponedeljek, 22. novembra: 12.00: Priljubljeni napevi (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Vreme, borza. 18.00: Zdravstvena ura: Družina — vir sreče ali nesreče zakoncev in potomstva (dr. Anton Brneli). 18.20: Paderewski igra (plošče). 18.40: Kulturna kronika: Sv. Primož nad Kamnikom (Viktor Steska). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: dr. Benjamin Ipavc, najpomembnejši slovenski komponist — čitalniški dobi (Matija Bravničar iz Ljubljane). 19.50: Zanimivosti. 20.00: Koncert radijskega orkestra. 20.50: Saksofonske solistične točke (plošče). 21.10: Duet flaut (Slavko Korošec in Silvester Drapal, prof. Lipovšek — klavir). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Pesmi za krajši čas (pel bo Mirko Jelačin, spremljal ga prof. Lipovšek).

Torek, 28. nov. 11.00: Šolska ura: Glasbeno predavanje: Blaž Potočnik, Gregor Rihar (prof. Matija Tome in dijaški pevski zbor). 12.00: Operetni venčki (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Slavnj mošje (plošče). 14.00: Vreme, borza. 18.00: Pester spored (koncert radijskega orkestra). 18.40: Krščanstvo in nacionalizem (dr. France Veber, vseučil. profesor). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Petar Mrkonjić v Zagrebu (dr. Ivan Nevestić). 19.50: Zabavni zvočni tednik. 20.00: Večer starih mojstrov — orkestralni in klavirski koncert (sodelovala bosta prof. Marjan Lipovšek in radijski orkester). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Za zabavo in oddih (plošče).

Sreda, 24. novembra: 12.00: Pariške pesmi (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Vreme, borza. 18.00: Mladinska igra. 18.40: Od Save do Črnega grabna (Golob Franjo). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Nordijski narodi in mi (dr. Fran Bubanovič). 19.50: Šah. 20.00: Za ples (plošče). 20.30: Slovenski vokalni kvintet. 21.15: Citraški trio »Vesna«. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Radijski jazz.

Četrtek, 25. novembra: 12.00: Odmevi od blizu in daleč (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Magistrov trio. 14.00: Vreme, borza. 18.00: Pester spored (radijski orkester). 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Ministrstvo za telesno vzgojo naroda. 19.50: Zabavni kotichek. 20.00: Koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice. 21.00: Večer vesele glasbe (Jožek in Ježek, Milan Stante s harmoniko in plošče). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Večer vesele glasbe (Jožek in Ježek, Milan Stante s harmoniko in plošče).

Petek, 26. novembra: 11.00: Šolska ura: Vremenski preroki v rastlinstvu in živalstvu

(prof. Rafael Bačar). 12.00: Domači napevi (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Operni odlomki (plošče). 14.00: Vreme, borza. 18.00: Ženska ura: Žena v literaturi, III, predavanje (Anica Lebarjeva). 18.20: Ciganski orkestr (plošče). 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: I. narodna država in vse večji napredek srednje šole (dr. Petanjek iz Zagreba). 19.50: Zanimivosti (Javornik). 20.00: Nastop mladih pevcev (Stefanija Pavlovčičeva, Milica Polajnarjeva, Ladislav Rakovec in Anton Sladoljev). 21.15: Citre solo (Emil Mezgoš). 22.00: Čas, vreme, poročila,

spored. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 27. novembra: 12.00: Plošča za ploščo, pisana šara. 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Plošča za ploščo, pisana šara. 14.00: Vreme. 18.00: Za delopust (igral bo radijski orkester). 18.40: Pogovor s poslušalci. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Slovenske žene kot književnice in novinarke (Zora Stanojevič-Prisekerjeva). 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanjih politikah (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: Pisan večer vesele deteljice (vodil bo Jože Zupan). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Za vesel konec (radijski orkester).

Potopil se bo devet tisoč metrov v morje

Stratosferski zrakoplovec Belgijec profesor Piccard se je kakor kaže naveličal s svojimi baloni letati po zraku. Zdaj namreč poročajo iz Bruslja, da se ne bo več ukvarjal s stratosferskimi poleti, ampak da hoče najti tako sredstvo, ki bi omogočilo, da bi se lahko potopil 9000 metrov pod morsko gladino. Za zgled mu je Američan Beebe, ki je tudi začel preučevati morsko globino ter se je v svoji krogli potopil 923 metrov pod morje. Seveda Piccard s tako majhno globino ni zadovoljen, temveč se hoče poglabiti kar 9000 metrov.

Najprej bo Piccard delal poizkuse v Atlantskem morju, kjer globina ni tako velika. Baj je že izdelal poseben poizkusni aparat,

s katerim bi se lahko potopil 3000 metrov, morda tudi 4000 metrov. Ko se mu bodo ti poskusi posrečili, pojde profesor Piccard na Tiho morje, kjer bo z novim aparatom šel 9000 metrov globoko.

Vendar pa strokovnjaki pravijo, da je velikansko vprašanje, kako se bo profesorju to posrečilo. Kako neki bo mogel napraviti tak aparat, ki bi vzdržal tako silen pritisk pod morjem. V globini 9000 metrov pod morjem je pritisk vode že tako velik, da na vsak kvadratni decimeter pritiska 90.000 kilogramov. Torej bo nova naprava profesorja Piccarda morala biti iz kake nenavadno močne snovi. Vsekako se belgijski profesor igra z življenjem.

Na vsakega človeka na svetu

pride 38 ptic

Navadno se s takimi števili ukvarjajo ameriški znanstveniki. Tokrat se je pa oglašil francoski naravoslovec in povedal, da je na vsem svetu kar 75 milijard ptic vseh vrst. To število je dognal na svoj poseben način, ki ga pa javnosti noče izdati. Tako torej iz njegovega dognanja vemo le to, da je na svetu 75 milijard ptic, torej na vsakega človeka jih pride povprečno kar 38.

Čim gostejša so človeška bivališča, čim več mest je v kaki deželi, tem manj je tam ptic. Tako je učenjak izračunal, da na Angleškem živi le kakih 200 milijonov ptic, da torej tamkaj na enega človeka pridejo samo štirje ptici. Na Angleškem torej

nimajo mnogo ptičjega petja. Čim bolj gremo na vzhod, tem bolj tamkaj narašča število ptic. Na Angleškem, kjer je najmanj ptic, je opaziti čedalje smotrnejšo gojitev ptic. Vendar je treba reči, da kljub temu tamkaj nekatere vrste izumirajo. Pač pa vrabci in golobje tudi na Angleškem dobro uspevajo in jih je vedno več. Med ptičjimi vrstami, ki se njihovo število množi, so tudi sova, razni močvirni ptici, kosi, drozgi in škrijanci. Močno pa izginjajo jerebice, prepelice, kalini, škinkavci in čaplje. To velja le za Anglijo, a za druge države francoski naravoslovec še ni izračunal natančnejših ptičjih števil.

× **Kaj pijejo evropski vladarji.** Neki angleški list piše, da ruski diktator Stalin tu in tam izpije kak kozarec vodke. Za druge vladarje pa pravi, da pijejo še manj. Angleški kralj Jurij je skoro abstinent. Nemški kancelar Hitler sploh ne pije alkoholnih pijač. Kadar je utrujen zahteva malo čaja ali mleka. Mussolini skrbno pazi na svoje zdravje. Pred nekaj leti ga je hudo bolel želodec, zaradi tega so mu zdravniki naročili strogo dieto. Vendar Mussolini kljub strogi dieti po kosilu rad popije kozarec toskanskega vina. Kemal Atatürk pa ima v svojih kletah vedno dovolj viskija in šampanjca, toda bolj za svoje goste. Po svojih dnevnikih opravih Kemal rad posedi pri svojih gostih, a sam navadno pije žganje. Pravijo, da ima belgijski kralj najboljšo klet na svetu. Kadar je kralj gost kakega bruseljskega športnega društva, prav rad s športniki popije kako čašo bruseljskega piva. Pivo ima rad tudi danski kralj Kristijan. Med manevri danske vojske ste ga lahko videli, kako je ob cesti sedel med oficirji in vojaki ter pil svojo čašo piva. Švedski kralj Gustav pa rad pije čaj. Prav tako tudi grški kralj Jurij. Holandska kraljica Viljemina postavi na mizo vino le, kadar ima goste. Kadar je sama, pije čaj in kavo. Iz tega je razvidno, da na dvorih dan-

danes ni več tako razkošje, kakršno je vladalo nekdaj.

× **Dvajset minut med življenjem in smrtjo.** Razburljivih dvajset minut so doživeli ljudje v neki filmski delavnici v Sydneyu v Avstraliji, kjer je ena izmed najbolj strupenih avstralskih kač, tako zvana tigrska kača, pila poklicnega krotilca kač. Rudolf de Heaume, tako se je imenoval krotilec, je prišel v delavnico, da bi tam pokazal svojo spretnost za film. Prizor je bil že sam na sebi dovolj razburljiv, a postal je še bolj, ko je neka tigrska kača nenadno dvignila svojo glavo iz žepa v krotilčevem plašču in moža pila v roko. Vse je menilo, da je mož že zapisan smrti, samo on ni izgubil glave. Mirno je odklonil vsako pomoč, si izrezal rano z žepnim nožem in dal nanjo neki prašek, ki ga je bil za takšne primere izdelal sam. V splošno presenečenje je nato svoje predvajanje nadaljeval. »Že 18-krat so me kače pčile«, je menil, »in doslej mi je moje zdravilo še zmerom pomagalo. Vendar vam pa odkrito priznam, da rajši vidim, če me modras dvakrat pčil, kakor tigrska kača enkrat. Če ostanem dvajset minut živ, tedaj pomeni to, da zame ni nobene nevarnosti več.« Teh dvajset minut je preteklo in mož se res ni poznalo, da bi ga bila pčila ena izmed najhujših strupenjač.

× Ameriško vojno brodovje je prvo na svetu. Kakor je zdaj prišlo v javnost, namestila mornariška uprava Zedinjenih držav kupiti na novo 216 bombnih letal. V zvezi s to novico priobčuje mornariški urad ponudbe petih velikih letalskih tvornic, katere so od urada skrivaj dobile pozive, naj vložijo svoje ponudbe. Že dosednji pomorski oboroževalni program držav je bil tako velik, da se je temu čudil ves svet. Toda ta veliki program še davno ni izčrpan. Zvezni kongres bo namreč še letošnjo zimo na svojem zasedanju sklepal o novih oboroževalnih posojilih za ameriško vojno mornarico. Listi, ki te reči poročajo, spominjajo na nedavni izrek ameriškega mornariškega ministra Swansona, ki je dejal: »Ameriško vojno brodovje mora biti prvo na svetu!« Pričakujejo, da bo zdaj Amerika dala na novo graditi devet novih velikanskih bojnih ladij, poleg tega pa mnogo pomožnih ladij.

× Letalo za 150 potnikov. Uspehi, doseženi v zračnem prometu čez Tiho morje, so prepričali Američane, da bi se dalo zgraditi letalo za 150 ali še več potnikov. Američani imajo že pripravljene načrte, po katerih bi merila krila letala v razpetini približno 100 metrov, dolgo bi bilo letalo 60 m in opremljeno tako razkošno, kakor najmodernejši prekomorski parnik.

× Dekle bo imenovano za generalko. Turški diktator Kemal Atatürk namerava svojo pastorko Sabiho Giektchen imenovati za vrhovno poveljnico vsega turškega letalstva. Atatürk namreč to deklico bolj ljubi kakor svojo rodno hčer. Dekle, ki je zelo lepo, je docela vojaško vzgojeno. Ta mlada Turkinja je v svojem letalu izvršila že velika dela, ki so ji bila naročena. Tako je na primer na čelu oddelka letalcev sodelovala v bojih zoper uporne Kurde in je v kratkem dosegla, da so se uporniki podvrgli. Neverjetno pogumna in predrzna je namreč s svojim letalom pristala kar sredi uporniških Kurdov, kar je te ljudi tako zbegalo, da so se takoj vdali.

× Bivši milijonar vrtnar. V začetku tekočega stoletja je bil eden najbogatejših mož v Ameriki kralj železnic Edvard Henry Harriman. Njegovo premoženje je znašalo nad 100 milijonov dolarjev. Podedoval ga je njegov edini sin, ki je ustanovil Harrimanovo narodno banko in industrijsko družbo pod svojim predsedstvom. Ob borznem polomu v Ameriki leta 1929. je bila pa prizadeta tudi Harrimanova banka in morala je ustaviti izplačila. Harriman je bil takrat obtožen, da je porabil vloge svojih vlagateljev v znesku več milijonov dolarjev protizakonito v bančne svrhe in obsojen je bil na štiri leta in pol ječe. Letos v avgustu so ga pa izpustili, čeprav še ni odsedel vse kazni, ker se je lepo vedel. Zdaj je star mož že 70 let in moral je sprejeti mesto vrtnarja, ker se drugače ne more preživljati.

× V Nemčiji zbirajo ostanke kuhane kave. V Berlinu grade tvornico za industrijsko predelavo kavnih ostankov. Kemiki so dognali, da je v teh ostankih mnogo masti in celuloze. S predelavo se dobi iz njih okoli 12% masšob, porabnih za izdelavo plina, in 8 odstotkov drugih porabnih snovi. Ostanek gre na celulozo, ki se bo mogla industrijsko uporabljati. Za zdaj bodo vsako jutro v velikih hotelih, restavracijah in kavarnah zbirali ostanke kave. Mislijo, da bodo samo v Berlinu mogli zbrati vsak dan okoli 9 ton vlažnih kavnih vsedlin.

Za smeh in kratek čas

NESPORAZUM

Igralec na klavir: »Včeraj sem tri cele ure igral Čajkovskega.«

Star kvartopilec: »No, ali si kaj dobil?«

SKRBNA SLUŽKINJA

Urša čisti okna, pa le od znotraj. Gospodinja jo pokara: »Vi ste pa res čudni, da brišete okna samo od znotraj in ne tudi od zunaj!«

»Saj je to prav, gospa!«

»Zakaj pa?«

»Če jih od znotraj pobrišem, bomo mi lahko ven gledali, oni od zunaj pa ne bodo videli noter.«

Čevlji
dobro ročno delo

ZENSKI nizki črni boks	70	SNEŽKE najnovejši fazon	70
ZENSKI visoki črni boks	93	MOSKI visoki brn boks	89
MOSKI-GORSKI dobro podkovani	137	OTROSKI visoki črni boks	50

Sternecki
CELJE 97

UEN-K-ANOKU-N-A-1027

SPOZNANJE

Zora: »Kako se je prav za prav zgodilo, da si se zaljubil vame?«

Dušan: »Kaj se že tudi ti temu čudiš?«

NA SLIKARSKI AKADEMIJI

Profesor: »Kaj pa slikate tu?«

Mlad slikar: »Adama.«

Profesor: »Imenitno, mladi gospod, vi začnate lepo od začetka.«

Mali oglosi

JESEN — ZIMA — OSTANKI

mariborskih tekstilnih tovarn, pristnobarvni, brez napak, in sicer: Paket serija R z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo. Paket serija T z vsebino 4 m čisto volnene blaga za žensko obleko v najmodernejših vzorcih. Pri naročilu prosim navedite barvo. Vsak paket Din 128.— Reklamni paket serija K, vsebina 20—25 m boljšega flanela za moško, žensko in otročje perilo v najlepši sestavi, paket Din 136. Dalje specialni paket »Original Kosmos D« z vsebino 17—21 m la barhentov za ženske obleke, bluze, in prvovrstnih flanelov za pidžame, žensko moško in otročje perilo za izjemno ceno Din 150. Paket serija »Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč in sicer: Z št. 1 Din 130.—; Z št. 2 Din 160.—; Z št. 3 Din 250.—; zadnji La kamgarn. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primerno popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite še danes obče znani, stari, solidni razpošiljalnici »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. — Nešteto priznanj zadovoljnosti odjemalcev na razpolago!

DO 100 DIN DNEVNO

lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem potrebnih predmetov. Pošljite znamke za odgovor. Josip Batič, Ljubljana.

AL. PLANINŠEK

Ljubljana, Beethovnova ul. 14. Telefon 35-10. Izposluje vse bančne, kreditne posle nakup in prodajo hranilnih knjižic najugodnejše proti takojšnjemu plačilu

DVA ŠIVALNA STROJA

krojaški za 700, in ženski z okroglim čolnikom za 1300 din prodam. Gradaška ulica 8.

POSTRANSKI ZASLUŽEK

do 1000 Din in več na mesec si lahko pridobi vsakdo s prevzemom zastopstva in organizacijo ljudskega zavarovanja. Ponudbe na tiskarsko pisarno Ošlag, Maribor.

BUČNICE, SONČNICE

in rips vedno najugodnejše zamenjate za prvovrstno olje v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova. Nakup jajc masla, vinskega kamna in vseh poljskih pridelkov.

HRANILNE KNJIŽICE

prodate ali kupite zelo ugodno potem moje oblastveno dovoljene pisarne. Takojšnja gotovina Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12 Telefon 38-10.

PRILIKA

ugodnega nakupa trenčkotov, hubertusov, obleke, perila itd.

Presker, — Sv. Petra c. 14

SAMO

Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapestna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalec. Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem. Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem. Din 260.—

Zahtevajte cenik, zastoj in poštne prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

V knjigah je, kar milijoni iščejo!

Vi vsi, ki v težkih bojih za obstanek in v velikih skrbih ne morete poslati svojih misli v čudoviti svet fantazije, se boste ob čitanju veleznimivih knjig iz „Jutrove“ knjižnice vsaj za kratek čas umirili in odpočili.

Na razpolago so naslednje knjige po globoko znižanih cenah:

1. Jean de la Hire: Lucifer, fantastični roman v šestih delih. 1924. 273 str.	12. E. G. Seliger—Brat: Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslovca. 1927. 291 str.
2. Maurice Leblanc: Tigrovi zobje. Iz francoščine prevel F. J-o. 1924. 217 str.	13. Philips Oppenheim: Milijonar brez denarja. Roman. 1927. 92 str.
3. Veridicus: Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih. 1924. 187 str.	14. Zane Grey: Železna cesta. Roman. 1929. 219 str.
4. James Oliver Corwood: Onkraj pragozda. Roman. 1925. 129 str.	15. Stanley Weyman: Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. 1928. 233 str.
5. Gustave le Rouge: Misterija. Roman. 1925. 177 str. 1926. 320 str.	16. Sinclair—Gluck: Zlati panter. Roman 1928.
6. Oskar Hubicki: Roman zadnjega cesarja Habsburžana. 1926. 320 str.	17. Michael Zevacco: V krempljih inkvizicije. Zgodovinski roman. 1929. 462 str.
7. Jack London: Roman treh src. 1926. 433 str.	18. Marcel Priollet: Seržant Diavolo. Roman. 1929. 344 str.
8. Oevre Richter Frich: Rdeča megla. Roman. 1926. 108.	19. Emerson Hough: Možje. Roman. 1930. 210 str.
9. Rene la Bruyere: Hektorjev meč. Roman. 1926. 80 str.	20. Donald Keynohoe: Gusar v oblakih. Letalski roman. 1930. 130 str.
10. Zevacco: Papežinja Fausta: Roman. 1927. 194 str.	21. Artur Bernede: Belfegor. Pustolovski roman. 1930.
11. J. O. Corwood: Lov za ženo. Roman. 1927. 194 str.	22. Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani.
	23. Melik: Do Bitolja in Ohrida.
	24. Frank Heller: Blagajna velikega vojvode.

POSAMEZNE KNJIGE:

Broširane Din 8.—
Vezane Din 16.—
Izbira poljubna

SKUPINA 5 KNJIG:

Broširane Din 35.—
Vezane Din 65.—
Izbira poljubna

SKUPINA 10 KNJIG:

Broširane Din 65.—
Vezane Din 125.—
Izbira poljubna

Nadalje nudimo našo pestro, poljudno znanstveno in zabavno tedensko revijo »Življenje in svet« v zvezkih, za kompletne knjige od prve do leste po Din 20.— za knjigo ter francoščino za samouke po Din 30.— V navedenih cenah je vpošteta že poštnina, tako da naročniki knjig ne bodo imeli nobenih drugih izdatkov. Knjige bomo takoj odpošiljali, seveda le onim, ki bodo obenem z naročilom nakazali tudi denar.

Mladini za mal denar poln koš veselja za Miklavža in za Božič

Za mladino so na razpolago sledeče knjige s številnimi slikami, ki prinesejo otrokom poln koš veselja in radosti:

25. Prigode porednega Bobija,	31. Sambo in Joko,
26. Sinko Debelinko,	32. Osel gospoda Kozamurnika,
27. Prigode gospoda Kozamurnika,	33. Vrtismrček in Šilonoska,
28. Janko in Stanko,	34. Popkins,
29. Skok, Čmok in Jokica,	35. Jelarjevi čuvaji.
30. Bratec Branko in sestra Mica,	

Posamezna knjižica stane Din 10.—

Pri odjemu 5 knjig Din 40.—

Pri odjemu vseh 11 knjig Din 90.—

„Tarzan“, 2 knjigi, I. in II. del, stane sedaj samo Din 30.—.

Cenjene naročnike knjig prosimo, da točno izpolnijo naročilnice, zlasti naj točno vpišejo številke knjig, ki jih naročijo, in jasno čitljiv naslov. Važno je, da obenem, ko nam bodo vposlali naročilnice, že tudi nakazejo po pošti odpačajoči iznos, da bomo mogli knjige hitro in točno razpošiljati. Naročilnice je v kuverti poslati na naslov: Upravništvo »Jutra« v Ljubljani, Knafljeva ulica 5.

Vse knjige se dobijo tudi v Tiskovni zadrugi, v Ljubljani, Šelenburgova ul. 3.

Upravništvu „JUTRA“

v Ljubljani

Podpisani naročam sledeče knjige:

(navedite samo številke knjig)

Din _____

Vam obenem nakazem po poštni položnici na pošt. ček. račun v Ljubljani št. 11842.

Knjige pošljite na naslov: _____
